Paraugа numurs.

Kristigs Wehstnesis.

Populari sinisks garigs mehneschraksts.

Redakzija: Jelgawâ, Schagares eelâ 11. **Ekspedizija:** Rigâ, „Golgatas Namâ", Hospitala eelâ 24. Tel 73-12.
Makſâ ar peeſuhtiſchanu pa gadu 1 rubli. — Sludinajumi ſihku rakſtu rindina makſâ 10 kap.

— Nr. 9. Septembrî 1912. 7. gada gahjums.

Augſchâ no meega!

Waj Latwju tautai no meega naw augſchâ zeltees laiks?
Waj lai nebeidſas breeſmigâs waſchas un grehku laikmets baigs?
Kas zeetuma muhros ſmaka nu brihwibas dſeeſmu ſahk —
No Auſtrumeem deewiſchka ſaule pa kalneem lehkdama nahk.

Mehs domajam, ka mehs ſinam, kas Bihbele un kas Deews, —
Bet dſihwê — waj neatminam — no Wina nogreeſamees . .
Mehs maldijamees, ka awis, uſ ſawu zeku ikweens,
Un tahlak no laimes weda muhs grehka pawedeens.

Mehs domajam eekarot ſewi un tautai brihwibu guht, . . .
Mehs neſapratam, ka brihweem mums paſcheem wajaga buht.
Un To, kas muhs nahza peſtit, pee kruſta peeſitam mehs —
Jo Winu mehs atmetuſchi, kas zits muhs peſtit ſpehs?

Lai ejam pee Golgatas kruſta un luhgſim, lai tagad Winſch nahk,
Kad dſihwu To negribejam, lai mirſtot Winſch peſtit ſahk!!
Kad Winam aiſ mihleſtibas par mums ſirds luhſtin luhſt —
Par muhſu grehzigâm ſirdim lai ſwehtâs aſins pluhſt.

Tad eeſim, ak Latwju tauta! Ap kruſta korogu
Lai pulzejam ſawus ſpehkus zihnâ pret netizibu,
Jauns laiks buhs Deewſemitei, kad Deewu ta mihlet ſahk —
No Golgatas deewiſchka ſaule pa kalneem lehkdama nahk!

Golgatas Namâ, Rigâ,
8. augustâ 1912.

W. Fellers.

Pestischanas zelsch, droschiba un preeks.

Preekschwahrds latweeschu 1. isdewumam.

Schi grahmatina wispirms sarakstita angļu walodâ no kahda nopeetna un ļoti swehtita dwehseļu mantotaja preeksch Kristus, un ir bijuse par leelu swehtibu tuhkstoscheem lasitajeem. Personigi ari es zaur winu dabuju leelu eestiprinaschanu, kad tapu no daschadâm schaubam mozits manas garigas dsihwes sahkumâ. Man nahza rokâs kahds wezs saplihsis eksemplars kreewu tulkojumâ, un it skaidri atzeros, ka nostahjos manâ tizibâ us klints — Deewa wahrdu, un wairs nepaļahwos us beeschi mainidamàm juhtam. No ta laika esmu bijis schis grahmatinas dedsigs isplatitajs. Kreewu walodâ jau nodrukaju 4. isdewumu, un tagad man ir leels preeks pasneegt winu latweeschu tulkojumâ. Par schis grahmatinas spehku leezina tas apstahklis, ka angliski wina ir isplatita jau wairak miljonu eksemplarôs, bes tam tulkota wahzu, frantschu, portugaļu, spaneeschu, holandeeschu, welschu, italeeschu, norwegu, un wehl zitâs walodâs. Deews lai winu swehti ari manas mihļâs latweeschu tautas!

Buhschu preezigs sanemt kahdas leezibas un atsauksmes no schis grahmatinas lasitajeem par peedsihwotàm swehtibam. Mana wehleschanàs buhtu isplatit winu par welti desmiteem tuhkstoscheem eksemplarôs, ja, pat pasneegt pa eksemplaram katram latweetim muhsu dsimtenê, ja tikai preeksch tam gaditos lihdsekli. Warbuht Deews liks dascheem us sirdi nahkt man schinî sinâ palihgâ.

Rigâ, Golgatas Namâ, Hospitala eelâ Nr. 24. 18. julijâ 1912. g.

W. Fetlers.

Kurâ klasê juhs brauzat?

Zik beeschi mehs dsirdam scho jautajeenu. Winu war leetot ari garigâ nosihmê; jo mehs wisi atrodamees zeļâ no schis dsihwes us muhschibu.

Kurâ klasê juhs brauzat? Wispahr war sazit, ka garigâ sinâ brauzejus war sadalit trijâs klasês:

1) Tee, kuri ir atpestiti un to sin.

2) Tee, kuri naw atpestiti, bet ļoti wehlas tapt pestiti.

3) Tee, kuri naw pestiti un gluschi weenaldsigi isturas pret sawu pestischanu.

Kurâ klasê juhs brauzat? Kahda akliba buht weenaldsigam, kad leeta grosas ap muhschibu! Gadijàs, ka reis kahds zilweks aiselsees atskrehja us dselszeļa peestahtni un eekahpa wilzeenâ tai azumirklî, kad tas sahka jau kustetees.

„Juhs tikko wehl sakehrat wilzeenu," usrunaja winu otrs pasascheers.

„Ja," atbildeja pirmais, „bij wehrts ari skreet; jo zaur to es eeguwu weselas tschetras stundas."

Tschetras stundas, nodomaju pee sewis, tahda usupureschanàs, lai eetaupitu tschetras stundas no dahrgà laika! Bet kad leeta grosas ap muhschibu, tad pat gudri un tahlredsigi zilweki, kuri ļoti labi prot ruhpetees par sawàm semischkàm intresem, ir akli un kurli un besbehdigi isturas pret nahkotni; itkà nebuhtu ne Deewa, ne muhschigas nahwes, ne soda, ne pasuschanas.

Neatleekat domas par muhschibu. Kahda spaneeschu paruna pareisi saka: Zelsch „wehl paspehschu" nowed pee „Nekad" pilsehtas.

Daschi warbuht sazis: „Es nebuht neesmu weenaldsigs par sawas dwehseles pestischanu, newaru tikai pilnigi usztizetees; es esmu taisni weens no teem, kuri, pehz juhsu domam, brauz otrâ klasê."

Kà weenaldsiba, tàpat ari neustizeschanàs istek no weena un ta pascha awota — netizibas; pirmà no netizibas, ka ir grehks un zilweka pasuschana, un otra — no netizibas, ka Deewam ir pestischanas lihdsekli, zaur ko grehzineeks war tikt glahbts.

Tas ir nepanesami, ja naw skaidras pahrleezibas par tik nopeetnu leetu! Peemehram, tehws dabù sinat, ka kugis, us kura brauza wina dehls, ir gahjis bojâ. Zik gruhti tehwam palikt nesinaschanâ par sawa dehla likteni, kamehr winsch nesin, ka dehls ir glahbts. Jeb, warbuht juhs esat tumschâ seemas nakti nomaldijuschees no zeļa un nesinat, us kuru pusi greestees. Juhs apstahjatees zeļa juhtîs un jautajat pretimnahzeju, pa kuru zeļu jaeet, lai aissneegtu pilsehtu. Nesinu, waj juhs apmeerinasatees, ja winsch dos nenoteiktu atbildi un sazis: „leekas" tas zelsch ir ihstais un winsch „zerè," ka tas juhs nowedis pee mehrka. Jums nepeezeeschami ir wajadsigs sinat noteikti sawu zeļu, jo zitadi katrs solis pawairos juhsu nemeeru. Naw brihnums, ka daschi zilweki naw warejuschi ne ehst, ne dsert, lihds nebija skaidribâ par sawu dwehseles likteni.

Ir wajadsigs isschkirt:

1) Pestischanas zeļu (Ap. d. 16, 17).

2) Pestischanas atsihschanu (Luk. 1, 77).

3) Pestischanas preeku (Daw. 51, 12. 14).

Ļoti war buht, ka zilweks labi sin pestischanas zeļu un tomehr naw skaidri pahrleezinats par sawu personigu pestischanu; jeb warbuht winsch ir pestits, bet winam naw ta weenmehrigà preeka, kas pastahwigi ispluhst no schis apsinas — sinaschanas.

1. Pestischanas zelsch.

Islasat nopeetni 2. Mosus 13, 12 un 13 pantinas. Tur juhs atradisat sekoschus Jehowas wahrdus: „Tew buhs nodot tam Kungam wisu... pirmdsimto,... tam buhs peederet tam Kungam. Bet wisus pirmdsimtos no ehseļa tew buhs ispirkt ar weenu jehru, un ja tu to neispirksi, tad nolaus winam kaklu; bet ikweenu pirmdsimto no zilwekeem starp juhsu behrneem jums buhs ispirkt."

Pahrzelsimees domâs 3000 gadus atpakaļ un stahdisim sew preekschâ sekoschu bildi. Diwi zilweki — preesteris un nabaga israeleetis, sarunajas sawâ starpâ, spreeschot pehz winu isskata, par kaut ko ļoti swarigu. Wineem blakus stahw ehseļens un trihz.

„Es atnahzu ussinat," sazija nabaga israeleetis, „waj schoreis ar mani newar darit schehligu is-

nehmumu. Schis wahjais lopinsch ir manas ehſeła mahtes pirmdſimtais. Es labi ſinu, ko Deewa likums saka, bet es zereju, ka man tiks dota ſchehlastiba un schi ehſeła dſihwiba pamesta man. Esmu nabaga 'zilweks un man nepeezeeschami ir wajadſigs schis ehſelis."

„Bet," stingri atbild preesteris, „Deewa likums skaidri un noteikti saka: Wisus pirmdſimtos no ehſeła tew buhs iſpirkt ar weenu jehru un ja tu to neiſpirksi, tad nosit winu.

Kur taws jehrs?"

„Man naw jehra."

„Tad ej, pehrz sew jehru un atwed to, zitadi man janokauj taws ehſelens. Waj nu tawam ehſelenam, waj jehram ir jamirst."

„Ak, es nelaimigs zilweks," nabags waimanà: „mana zeriba ir pagalam; esmu tik łoti nabags, ka nespehju nopirkt jehru!"

Schaî azumirklî peenahk treschà persona un dſirdedama nabaga waimanas, to laipni uſrunà: „Apmeerinees, es waru tew palihdſet. Tur uſ kalna, muhsu mahjâs ir jehrs, beſ wainas, iſaudſis muhsu rokàs. Schis jehrs nekad naw no mums aiſbehdſis un mehs wisi winu łoti mihlam. Es winu atnesischu tew."

Drihſ winsch atgreeschas ar sawu maſo mihluli un tagad mehs redſam blakus ehſelenu un jehru. Jehru peeseen pee altara, nokauj un upurè. Pehz tam preesteris greeschas pee nabaga un saka:

„Tagad tu wari meerigi greestees mahjâs ar sawu ehſelenu: winu wairs newajaga nokaut. Jehrs ir nomiris ehſelena weetâ, un, pateizotees tawam draugam, taws ehſelens pehz likuma teek atswabinats."

Waj schajâ tehlojumâ mehs neredſam Deewa nodomu gahdat grehzineekam pestischanu? Deewa taisnibas likums prasija par tawu grehku tawu nahwi, t. i. lai taisnais spreedums nahktu par tawu wainigo galwu. Bija tikai weena iſeja — lai tawâ weetâ mirtu Deewa apſihmetais weetneeks. Tu pats wajadſigo weetneeku newaretu atrast, bet Deews sawâ mihłâ Dehlâ atrada tahdu jehru. „Redſi, Deewa Jehrs," sazija Jahnis Kristitajs saweem mahzekłeem, kad winsch eeraudſija taisno, beſgrehzigo Kristu sawâ preekschâ, „kas nes pasaules grehkus." (Jahn. 1, 29). Kà jehrs, kas wests pee kauschanas, tà Winsch gahja uſ Golgatu un tur muhsu grehku dehł *weenreiſ* zeeta, taisnais par netaisneem, lai peewestu muhs Deewam (1. Pet. 3, 18). Winsch ir nodots muhsu grehku dehł un uſmodinats muhsu taisnoschanas labad (Rom. 4, 25). Tà tad Deews, zaur Kristu atswabinadams grehzineeku, kas tiz uſ Winu, nepamaſina ne pa weenu rakstu ſihmiti sawu taisno un swehto spreedumu par grehku (Rom. 3, 26).

Waj tu tizi Deewa Dehlam? (Jahn. 9, 35).

Warbuht tu atbildesi: „Ja, es grehzineeks, atradu Winâ sawu Glahbeju, kuram waru pilnigi uſtizetees; ja, es tizu Winam!" Ja tà, tad iſpirkschanas upuris un Jesus Kristus nahwe top peelihdſinata tew tà, itkà tu pats to buhtu iſpildijis. Tà Deewa Dehls, pehz Deewa prahta, *weens* iſdarija iſpirkschanu un Winam par to weenam peenahkas gods un slawa, bet mehs, nabaga grehzigi radijumi, tizot uſ Winu, sanemam Wina zeeschanu augłus.

Warbuht juhs jautasat:

„Ko tad lai daru? Es nezeru ne uſ sewi, nedſ uſ saweem nopelneem; pilnigi pałaujos uſ Kristu un Wina iſpirkschanu, bet tomehr neesmu pilnigi pahrleezinats par sawu pestischanu. Schodeen skaidri *sajuhtu*, ka esmu pestits, bet rihtâ iſgaist katra zeriba un es lihdſinajos beſenkura kugim wehtras laikâ. — Juhsu kłuhda azim redſama. Kursch kapteins, gribedams noenkurot sawu kugi, iſmetis enkuri kuga eekscheenê? Sinams, winsch to neturès eekschâ, bet metis ahrpus kuga — juhras dſelmê.

II. Personigas pestischanas droschiba.

Warbuht juhs skaidri saprotat, ka tikai Kristus nahwe ir juhsu pestischanas pamats, bet *pahrleezibu* par sawu pestischanu juhs welti meklejat sawâs juhtâs. Skatisimees Deewa wahrdâ, kà zilweks manto sawu *pestischanas atſihschanu*, droschibu, ka pestits.

Pirms lasam pareiſi to pantu, kas rahda, ka tizigais war ſinat, ka winam *ir* muhſchiga dſihwiba, iſlasisim winu nepareiſi, kà to dſihwê daudſi mehdſ lasit; wispirms iſlasisim winu tà:

„Schis preeka *juhtas* dewu jums, kas tizat uſ Deewa Dehla wahrdu, lai juhs ſinat, ka jums ir muhſchiga dſihwiba." Bet Jaunâ Deribâ schis pants ir uſrakstits tà: „To esmu rakstijis jums, kas tizat uſ Deewa Dehla wahrdu, lai juhs *ſinat*, ka jums ir muhſchiga dſihwiba" (1. Jahn. 5, 13).

Waj iſraeła gimenes pirmdſimtais wareja buht meerigs un apſinatees sewi pilnigi droschibâ naktî preeksch iſraeła behrnu iſeeschanas no Egiptes ſemes, kad Deewa engelis gahja iſnihzinat wisus egipteeschu pirmdſimtos? (2. Moſ. 12, 12. 13).

Pahrzelsimees domâs tai laikâ un noklausisimees diwu gimenu sarunâs.

Eeejam pirmâ iſraeła namâ un atrodam, ka tur wisi iſbijuschees gaida neſinamo nahkotni. Kapehz wini wisi tik bahli un trihz? Pirmdſimtais dehls mums paskaidro, ka Deewa engelis eeschot pa wisu walsti un winsch newarot buht droschs, waj ari winu engelis nenomaitaschot. „Kad nahwes engelis paees muhsu namam garam un kad Deewa teesa beigsees", saka winsch, „tikai tad es ſinaschu, ka esmu glahbts; bet lihdſ tam, es neesmu droschs par sawu pestischanu. Muhsu kaimini," winsch turpina, „saka, ka wini esot pilnigi pahrleezinati un droschi par sawu glahbschanu; bet mums leekas, ka no winu puses ta ir *paschpahrleeziba*. Wiss,

ko waru darit schini tumschâ, moku pilnâ nakti ir — zeret, ka preeksch manis buhs kahda iseja."

„Bet waj tad israeka Deews" jautà otrs, „naw rahdijis droschu lihdsekli, kà glahbt sawu tautu?"

„Ja," atbild pirmdsimtais, „ari mehs leetojàm scho lihdsekli: pehz Deewa pawehles apslazijam abus durwju stenderus un palodi ar newainiga jehra asinim (2. Mos. 12, 7), bet tomehr neesam pilnigi pahrleezinati par sawu droschibu."

Atstahsim schos, schaubu pilnos, ustrauktos ļaudis un eegreesisimees otrâ namâ. Kahda starpiba! Kahds meers atspoguļojas winu sejâs! Wini ir apjosti, kurpes kahjàs, speeki rokàs un ehd jehru (2. Mos. 12, 11). Kur wini mantojuschi tahdu meeru schinî eewehrojamâ naktî?

„Mehs tikai gaidam Jehowas pawehli, lai waretu dotees zeļâ," wini eesauzas, „un mehs us wiseem laikeem schkirsimees no muhsu darba deweju neschehligàs pahtagas un Egiptes wehrdsibas!"

„Bet neaismirstat," mehs sakam, „ka schonakt Deewa teesa ees pa wisu Egipti."

„Ja, mehs to sinam, bet muhsu pirmdsimtais dehls ir droschibâ! Muhsu nama durwis, pehz Deewa pawehles, ir aptraipitas ar jehra asinim."

„Bet to paschu jau darija ari juhsu kaimini, bet wini tomehr ir nelaimigi un isbijuschees, tadehļ ka naw pilnigi pahrleezinati par sawu droschibu."

„Ja, bet mehs ustizamees neween redsamàm asinim, ar kuràm aptraipiti muhsu durwju stenderi un palodas," pahrleezinoschi atbild pirmdsimtais, „bet ari muhsu Deewa spehzigam un pateesam wahrdam. Deews pats sazija: „Kad Es tàs asinis redsesch u, tad Es jums eeschu garam" (2. Mos. 12, 13). Asinu aptraipischana dod mums *droschibu*, bet Deewa wahrds — *pahrleezibu*. Kam mehs waram wairak ustizetees, nekà wahrdam, ko pats Deews runajis? Nekam zitam pasaulê!"

Kura no diwàm minetàm gimenem bija wairak droschibâ? Waj pateescham otrà gimene, kurâ wisi isturejàs tik meerigi? Sinams, ka nè. Abas gimenes bija weenadi droschas. Winu glahbschanu nodroschinaja tas, ka Deews skatijàs us asinim mahjas ahrpusê, bet ne us zilweku juhtam mahjas eekscheenê.

Ja juhs gribat pahrleezinatees par sawu pestischanu, tad negreeschat wehribu us eekschejo juhtu neustizamo leezibu, bet us Deewa wahrda droscho un neapgahschamo leezibu. „Pateesi, pateesi Es jums saku, kas tiz us Mani, tam *ir* muhschiga dsihwiba" (Jahn. 6, 47).

Nemsim weenkahrschu peemehru is ikdeenischkas dsihwes. Nabadsigs semneeks, kuram naw peeteekoschi pławas, greeschas ar luhgumu pee sawa bagatà kaimina lai tas isnomà winam kahdu gabalu pławas, bet nesanem no wina nekahdu atbildi. Pehz kahda laika, eenahk pee wina draugs un teiz: „Esmu pahrleezinats, ka winsch tew isnomàs sawu pławu. Atminees, ka daschas deenas atpakał winsch ar tewi tik laipni sasweizinajàs un tik labi par tewi runaja." Schee wahrdi semneekam eedwehsa zeribas. Otrâ deenâ pee wina atnahk otrs draugs un saka: „Nes', waj tik tu dabusi pławu. Tawa kaimina draugs ari greesàs pee wina ar tahdu pat luhgumu, un, man schkeet, ka winam, kà draugam, tiks dota preekschroka." Pee scheem wahrdeem wisas semneeka zeribas isgaisa, kà seepju burbulis. Weenu deenu winsch pilns zeribu, bet otru — pilns schaubu. Kahdâ deenâ winsch sanem wehstuli un jau pehz rokraksta pasihst, ka ta ir no bagatà kaimina. Trihzoschu roku winsch usplehsch kuweru un lasot wina seja sahk starot preekâ. „Leeta darita," ussauz winsch seewai, „gals wisàm schaubam; man wairs newajaga ne zeret, ne schaubitees! Kaimin sch raksta, ka winsch man isdod pławu sem łoti labeem nosazijumeem un ar to man peeteek. Tagad glischi weenalga, kà łaudis domà par scho leetu; kaimina wehstule ir leetas isschkihreja."

Zik daudsi łauschu lihdsinas schim nabaga semneekam, kurus moza un ustrauz winu wiltigàs sirdsjuhtas un zitu łauschu eeskati. Tikai tad, kad sw. rakstus peenem ka Deewa wahrdus, schaubu un netizibas weetâ war mantot tizibu. Ko Deews runà, tas ir pareisi; waj Winsch runà par netizigà grehzineeka nahwi, waj par tizigà pestischanu — wiss tas ir pilniga pateesiba. „Kungs, Taws wahrds pastahw muhschigi debesîs." (Daw. Ds. 119, 89). Deewa wahrds preeksch tizigà noteiz wisu.

„Deews naw zilweks, ka melotu, nedsi zilweka behrns, ka Winam kas buhtu schehl. Waj Winsch ko sazitu un nedaritu, waj Winsch ko runatu un neturetu?" (4. Mos. 23, 19).

Kahds warbuht jautàs: „Kà lai sinu, waj man ir ihstà — pareisà tiziba, waj nè?" Ir eespehjama tikai weena atbilde: waj tu ustizees *ihstai* personai, t. i. — Deewa Dehlam? Naw no swara tas, zik tew ir tiziba, bet — waj ta persona, kurai ustizees, pelna ustizibu. Weens zilweks peekeras Kristum, kà slihkons peekeras pee glahbeja rokas. Otrs peeskaras tikai pee Wina drehbju wihles. Abi weenadi ir glahbti. Kà pirmais, tà ari otrs atrada weenu un to paschu — ka mehs newaram pałautees us sewi, bet waram pilnigi pałautees us Kristu; droschi atbalstitees Wina gahdatai un muhschigi pastahwoschai ispirkschanai. „Pateesi, pateesi, Es jums saku: kas tiz us *Mani*, tam *ir* muhschiga dsihwiba" (Jahn. 6, 47).

Lai juhsu zeriba nedibinajas ne us juhsu grehku issuhdsesch anu un atgreeschanos, ne us juhsu deewbijaschanu, ne juhtam, kuras juhs daschreis pahrnem; ne ari us juhsu tikumisko audsinaschanu waj us ko zitu. Jums war buht wisleelakà tiziba — ustizeschanàs schim leetam, un tomehr juhs warat muhschigi pasust. Nepeewilat sewi ar schim labàm ihpaschibam.

Wiswahjakà tiziba us Kristu glahbj muhschigi, turpretim wisstiprakà tiziba us kaut ko zitu peewil dwehseli.

Ewangelijumâ Deews gaischi un saprotami nostahda muhsu preekschâ to Kungu Jesu Kristu un saka: „Schis ir mans mihlais Dehls, pee ka man labs prahts.“ (Mat. 3, 17). Winsch ikkà teiz: „Juhs warat gluschi ustizetees Wina sirdij, bet newarat nesoditi palikt, ja ustizatees paschi sawai sirdij.“

„Es pateesi tizu Winam,“ reis man atbildeja kahda nobehdajusès seeweete, meesneeka meita, „bet kad mani jautà, waj esmu atpestita, tad neusdroschinos noteikti atbildet, baididamàs, ka waru samelotees.“

„Peenemsim,“ es teizu, „ka juhs no sawa tehwa dabujat sinat, ka winsch schodeen nopirzis desmit awis; waj pateescham juhs atbildesat zilwekam, kas juhs par scho leetu jautà, ka neusdroschinatees sazit, zik awju tehws nopirzis, baididamàs, ka warat samelotees?“

„Ja tu to daritu,“ eesauzàs winas mahte ar pahrmetumu, „tad tu sawu tehwu usskatitu kà melkuli!“ Turpretim, schi jaunà seeweete, ar sawu atbildi, nostahda Deewu par melkuli, sazidama: „Es tizu Deewa Dehlam, Kursch teiz, ka man ir muhschiga dsihwiba, bet neusdroschinos to apleezinat, baididamàs, ka waru samelotees.“

Zits warbuht sazis: „Kà es waru buht pahrleezinats par to, ka pateesi tizu? Beeschi esmu puhlejees tizet un pats sewi apluhkot, waj man ir tiziba waj nè, bet jo wairak apskata sawu tizibu, jo masak winu, man isleekas, pee sewis atrodu.“ Pats fakts, ka juhs puhlatees tizet, jau peerahda, ka maldatees un nemeklejat tur, kur wajaga.

Nemsim wehl peemehru.

Pee jums eeskreen zilweks un saka, kà stazijas treekschneeks sabraukts no wilzeena; bet zilweks, kas atnesa scho sinu, wisâ apkahrtnê pasihstams, kà paklihdis un loti leels melis. Waj juhs winam tizesat, jeb zentisatees tizet? „Sinams, ka nè,“ juhs sazisat.

„Kadehl tad ne?“ Es winu loti labi pasihstu, lai winam tizetu.

„Bet kà tad juhs s i n a t, ka winam netizat? Waj juhs sekojat sawàm juhtam, jeb tizibai, lai to sinatu?“

„Nè, persona, kas atnesa scho sinu, isschkir man scho jautajumu.“ Drihs pehz tam eeskreen juhsu kaiminsch un saka, ka pagahjuschâ nakti stazijas preekschneeks sabraukts no pretschu wilzeena un turpat us weetas nomiris. Pehz wina aiseeschanas juhs sazisat: „Tagad es sahku tam tizet; jo schis zilweks, kuru pasihstu no behrnibas, wisâ manâ dsihwê tikai weenreis ir mani peewihlis.“

„Atkal jautaschu: „Zaur ko juhs sinat, ka sahkat tizet schim sinojumam; waj tadehl, ka apskatat sawu tizibu?“

„Nè,“ juhs atbildesat, „schi zilweka rakstiurs, kas man scho nelaimi pasinoja, mani speesch tà domat.“ Tikko schis zilweks ir aisgahjis, eenahk trescha persona ar to paschu behdigo wehsti. Juhs sazisat: „Tagad, kad juhs man to sakat, es pilnigi tizu.“ Bet es wehlreis juhs jautaschu:

„Kadehl juhs sinat, ka schim draugam tik stipri tizat?“

„Tadehl,“ sazisat juhs, „ka schis draugs ir tahds zilweks, ka winam newar netizet. Winsch nekad naw mani peewihlis un esmu pilnigi pahrleezinats, ka ari us preekschu nepeewils.“

Gluschi us tahda pat pamata ari es sinu, ka tizu tam, ko saka ewangelijs; tizu Tam, kas mums no debesim atnesis Deewa wahrda preeka wehsti. „Ja mehs zilweku leezibu peenemam, tad Deewa leeziba ir jo leela; schi ir ta Deewa leeziba, ko Winsch par sawu Dehlu leezinajis. Kas Deewam netiz, tas Winu ir darijis par melkuli, jo tas tai leezibai naw tizejis, ko Deews par sawu Dehlu ir leezinajis.“ (1. Jahn. 5, 9. 10). Abraams Deewam ir tizejis un tas winam ir peelihdsinats par taisnibu.“ (Rom. 4, 3).

Reis kahds nopeetns zilweks sazija tizigam: „Sinat, e s n e w a r u tizet.“

„Sakat, luhdsami, kam tad juhs newarat tizet?“ jautaja usrunatais. Schis jautajums schaubigajam atwehra azis. Winsch domaja, ka tiziba ir kahdas nenotweramas, eekschkigas juhtas, kuras nepeezeeschami wajadsigas, lai waretu nahkt debesu walstibâ. Pateesibâ, tiziba neskatas zilweka eekscheenê, bet us dsihwo Pestitaja personu, us Wina padarito darbu un klausas, ko par to faktu saka „Deews, kas newar melot“ (Tit. 1, 2). Kad sahz skatitees a h r p u s sewis, tad manto e e k s c h k i g u meeru. Kad zilweks pagreeschas ar waigu pret sauli, tad wina ehna kriht ais wina muguras. Juhs newarat reisâ skatitees us sewi un pagodinat Kristu. Tà mehs redsam, ka pati Deewa Dehla persona eekaro manu ustizibu; Wina ispirkschana muhschigi nodroschina manu pestischanu; Deewa leeziba par teem, kas tiz us Winu, dod man neschaubigu pahrleezibu. Es atrodu eeksch Kristus un Wina ispirkschanâ pestischanas z e l u un Deewa wahrdâ pestischanas droschibu.

„Bet ja esmu atpestits,“ juhs jautasat, „kadehl tad manâ dsihwê noteek tahdas asas pahrmainas, ka daudsreis saudeju preeku, meeru un esmu tik pat nelaimigs un apspeests, kahds biju lihds sawai atgreeschanai?“ Schis wed muhs pee muhsu treschà jautajuma.

(Turpmak beigas).

„Labà Wehsts.“

Swehtdeenasskola, audsinaschana, jauniba. — Rakstus schai nodalai — dsejolus un preekschnesumus swehtdeenasskoleneem un jauneescheem preeksch winu isrihkojumeem, rakstus par jauneeschu leetu, audsinaschanu un stahstinus behrneem — luhdsam schimbrihscham suhtit P. Laubertam.

Peemini nahwi!

Pehz pateesa notikuma atstahstijis P i g m e j s.

Tas notika 1911. g. pawasari, kahdâ no Kursemes juhrmalas zeemeem. Peenahza jaukee Wasarasswehtki

ar ſawu brihniſchki ſkaiſto ſeedoni un birſes un klajumi lihgojàs no maſo ſeedonu tihrſkanu akordeem . . .

Pagahja Waſaras ſwehtki un jaukajâ 1. junija rihtâ weetejee ſwejneeki, atduſejuſchees pa ſwehtkeem, tſchakli ween rihkojàs gar juhrmalu un laiwa pehz laiwas eeſlihdeja kluſajâ juhras lihmenî . . .

Pehz pahris ſtundam wairak deſmitas baltas buras mirdſeja kà gulbji wirs ſalà uhdens. Katram ſkatitajam tapa ſilti ap ſirdi, redſot muhſu tautas droſchſirdigos, kas beſ kahdeem eerotſcheem iſeet zihnâ pret dabas elementeem.

Pamaſam noſuda bura pehz buras pee apwahrkſchna . . . Deena pagahja jauka, bet pret ſaules reetu ſahka ſawilktees mahkoni un aſais ſeemeła wehjſch padarija ſwejneeku waigus nopeetnus.

Juhra dſeedaja arween ſtipraki ſawu muhſchigo dſeeſmu un wilni ſprauſładami auga leelaki un leelaki.

Tumſai eeſtahjotees, juhra gaudoja kà wilks, kas iſſalzis pehz aſinim, bet zauri wiſai ſchai dobjai gaudai wareja dſirdet kahda jaunekła meera pilno balſi, kurſch tulſnainàm rokam welkot airus, kluſi dſeedaja :

Nogrimſt juhras ſałos wilnos
Saules deena ſeltota,
Nakts ar tumſas wilnainiti
Kluſeem ſoleem pahrſtaigà.
Deena prom — ta nenahks wairs.
Krehſlas plihwurs ſemi klahj;
Tomehr ſwaigſchnu ſeltà laſams
Deenu tuwak tehwijai."

Ahtri pagahja ihſà, bet wehtrainà pawaſaras nakts un ſwejneeki bij iſklihdinati uſ wiſàm puſem. Daſchi jau bij aiſſneeguſchi malu, bet leelakâ dała wehl zihnijàs ar wehtru un wiłneem. Starp tàm ari atradàs Adama laiwa. Buras bij ſtipri ſamaſinatas. Pats Adams ſehdeja pee ſtuhres; pahrejee 4 — ſtarp teem ari weens jauns, 16 gadus wezs ſehns, kurſch wakar dſeedajà augſchejo dſeeſmu — ſehdeja un ruhpigi wehràs brihſcham tahłumâ un atkal buràs, waj tik nenahks kahds ſtipraks wehja gruhdeens . . .

Wiſi zereja . . . zereja . . .

Ja, luhk, tur uſ rihteem, kur ſpoſchà ſaulite parahdijàs, tur winu wiſu dahrgee peederigee — tur meers . . .

Wehtra kauza un juhra, kad tuhkſtoſcheem ſeedoſchas dſihwibas aprijuſe — atplehta ſawu rihkli un ak . . . weens warens wehja gruhdeens un peezi ſpehzigi zilweki zihnijàs trakojoſchos wiłnos . . . Daſchi wehl mehginaja twertees pee apgahſtàs laiwas . . . daſchi eekleedſàs pehz palihga, bet juhra baltos ſobus atnirguſe ſobojas . . . Jaunais ſehns ari wehl uſrahpàs uſ laiwas, bet kleegt nekleedſa, tikai karſtas, leelas aſaru lahſes pluhda pahr ta waigeem un ſmagas nopuhtas lauſàs weena pehz otras iſ wina kruhtim un paſuda ſilajâ tahlê . . .

Winſch ſina, ka zilweki wairs palihdſet newar un tadehł Debeſu Tehwa prahts lai noteek . . .

Pagahja maſ azumirkli un juhra bij aprijuſe peezas jaunas, zeribu pilnas dſihwibas un nahwes engelis, iſteepis ſawu ſpihdoſcho zirpi kà uſwaretajs, ſauza: „Tas ir peepildits, ko Tu, dabas elementu kehnin, man pawehlejis," un kauzoſchee wilni tuhkſtoſchkahrt, akordu akordos atbalſoja: „Tas ir peepildits!" . . .

Tret wakaru wehtra norima, bet juhrmalas ſmiltis tapa mitrakas un mitrakas no peederigo — atraitnu un bahrinu aſaram . . .

Otrà wehſtule maneem mihleem jauneem zihnas beedreem.

A. Leepina.

Jeſus Kriſtus tas pats wakar, ſchodeen un muhſchigi.

Juhs ſakeet, ka *tizigee paſchi nedara*, kà *wini mahza* un kà Bihbelê rakſtits, un tadehł Jums mihleſtibas weetâs rodas ihgnums pret wineem. Juhs juhtatees ſkaiſtajâs zeribâs wihluſchees. Juhſu tizibas pamati ſatrizinati. Weenaldſigs un leekuligs kriſtigums Jums pretigs, bet dſihwê iſweſtu tizibu Juhs newareet atraſt, un paſcheem eeſahkt jaunu, pareiſu teku Jums leekas neeeſpehjami un — Juhs grimſteet. Kad Juhs tapat tizigi, eenahzat draudſê, daſcheem no jums rahdijàs, it kà Juhs eeeetu waj paſchâ debeſu walſtibâ: wiſs tik ſirſnigs, paziloſchs, pateeſs un ſwehts, Juhs domajeet; ne ſchai draudſei ir kłuhdu, ne Jums winu wairs buhs . . . Bet drihſ peedſihwojeet, ka bijat maldijuſchees ſawos uſſkatos, Juhs eeraudſijat dſihwes pateeſibu. Jums no tàs newajadſeja iſbihtees. Bihbelei naw ſweſchs tahds draudſes ſtahwoklis; ari tad wehl Bihbele ſin parahdit zełu uſ Debeſim. Kas tad ir Juhſu tizibas pamats, Juhſu dwehſeles peſtitajs, waj kriſtiga draudſe, waj tizigee? Ja tas tà buhtu, tad Juhs ſawu „ehku" eſat dibinajuſchi uſ „ſmiltim." Bet ja Kriſtus Juhſu pamats, tad Juhs *nedrihkſteet* Kriſtum pakałſtaigaſchanas weetâ ſekot zilweku kłuhdam, jo ſtahw rakſtits: „Nolahdets, kas uſ zilwekeem pałaujas." Ja Kriſtus Juhſu tizibas eeſahzejs, tad łaujeet, lai Winſch weenigais ir ari Juhſu tizibas turpinatajs un pabeidſejs. — Juhs atſauzatees uſ rakſtu weetu: „No winu augłeem Jums tos buhs paſiht." Bet ſchis teikums tatſchu nenoſihmè, ka uſ tizigo darbeem un kłuhdam mums jadibina ſawa tiziba. No winu augłeem Juhs wareet tikai nowehrot *winu* tizibu. Tomehr ari ta nowehroſchana naw tik weenkahrſcha leeta.

1. Daſchreiſ uſſkatam to par kłuhdu, kas kłuhda nebuht naw. Tahdos gadijeenos galweno lomu ſpehlè paſchlabumu mekleſchana un ſkaidriba, ka ari leetas nepamatiga ſinaſchana un leetas neſapraſchana. Peem., ja kahds neiſpilda manu wehleſchanos, waj neparahda man tikdaudſ zeenibas kà otram, bet iſdara kaut ko man nepatihkamu, kas pats par ſewi naw nemaſ łauns, tad Sahtans mums tuhlin eetſchukſt: „Redſi, ſchis zilweks

nebuht naw tik deewbijigs, kahds winsch islikâs: „Eewehrojeet: ja ar muhsu patikschanu stahw sakarâ otra zilweka kluhdas, tad muhsu spreedums buhs arween nepareiss. Pareiso spreedumu waresim atrast, ja apluhkosim leetu no draudsiga stahwokla, jeb wislabakais, kad parunajamees ar wainigà labwehleem, kuri naw kluhdas dalibneeki. Wispahr — ahtrak nedrihkstam pat sawâs domâs nogatawot spreedumu par otru zilweku, pirms mehs neesam ar winu personigi runajuschi par wina kluhdu, jo newar sinat, waj teizejs pats skaidri sin un waj winsch mums bespartejiski saka. Laudis, kas zitu kluhdas stahsta, arween mehds buht sema rakstura. Mehs beeschi spreescham nepareisi tadehl, ka pahrprotamees. Peemehrs: Kahdâ swehtdeenas wakarâ mehs, daschi jaunekli, gahjam apmeklet slimneekus. To bija nowehrojis kahds jauns tizigais. Winsch man wehlak pahrmeta: „Un tahdi juhs esat! Tà tad es Juhsu pulkâ nederu!“ „Kà tà? prasiju. „Kà ne,“ winsch atbildeja,“ „kad swehtdeen Juhs gahjat pee slimeem, es stahweju otrpus eelas, Juhs man ne wahrdinu neteizat, waj es ari negribetu eet lihds. „Nu ja, jums jau sawas partijas.“ „Bet es Juhs nemas tad neesmu redsejis,“ atbildeju. „Nu, Juhs,“ winsch turpinaja, „bet tee ziti taisni paskatijas.“ „Esmu pilnigi pahrleezinats, ka, ja kahds no mums buhtu eedomajees, ka Juhs esat us meeru nahkt mums lihds, mehs ar preeku Juhs buhtu usaizinajuschi; bet mums tas ne prahtâ nenahza.“ Jaunais tizigais gan tuhlin newareja ihsti peekrist manam paskaidrojumam, bet nahkoschà reisa winam to apstiprinaja — ari winsch bij slimneeku apmekletaju rindâ. — Tà beeschi ais pahrpratuma mehs wainojam newainigus zilwekus.

2. Daschreis mehs no masas kluhdas taisam leelus, breesmigus slehdseenus, no skabargas pataisam balki. Ir laudis, kuri zenschas atrast wainas sewischki pee teem nopeetnakeem un darbigakeem tizigeem, wini negrib, ka kahds ari war buht labaks par wineem. Ja wineem isdodas kahdu „skabargu“ atrast, tad wini sawâ sirdî un ari tà paklusi saweem beedreem saka: „Reds, tee labee darbi, teiksim labak: tee labee wahrdi, bij tikai islikschanàs, bet winsch newareja wis ilgi zeest, te nu parahdijàs leekula ihstenà daba.“ Ja tas, kam to saka, ir nepeedsihwojis tizigais un ja winsch wehl dabû pats peedsihwot kaut ko, ko winsch war usskatit kà kluhdu no apsuhdsetas personas, tad winsch pilnigi notiz, ka schis pateesats tizigais ir leekulis. Zik dauds zihnas un mokas schi aprunaschana nu nerada jaunà tizigà dwehselê! Winsch sahk usskatit waj wisus tizigos par leekuleem. — No daschàm kluhdam mehs wehl nebuht newaram raksturot tizigà „ihsto dabu,“ wina swehtumu, waj leekulibu. Katrs kluhdàs. „Mehs kluhpam dauds,“ saka Jehkabs. Kas strahdà, ta kluhdas parahdas atklahtibà. Kas neko nedara, tam darba kluhdas newar buht, bet weena kluhda tam wismas ir, t. i. slinkums. Schi weena kluhda ir leelaka, ne kà wisas darba kluhdas Kristus wihna kalnâ strahdajot kopâ. Wezais br. Eidemans man teiza: „Leeleem gareem beeschi leelas ehnas puses.“ Dahwids isdarija leelaku grehku pehz zilweku spreeduma; neskatotees us to, winsch bija wihrs pehz Deewa sirds. Ap. Pehteris aisleedsa Jesu, tomehr scho kluhdaino zilweku, scho straujo raksturu Deews isredseja par eerozi Sw. Gara isleeschanas swehtkos, un par pamata akmeni Kristus draudsei. Sinams, Dahwids darija sawu gultu peldam asarâs un Pehteris ruhgti raudaja. Wini atgreesàs no saweem grehkeem. Ar to nebuht negribu glaudit „ahtras dabas“ tizigos. Dusmiba ir grehks, Galat. 5, 19—21; Kol. 3, 8. Bet Deews muhsu ahtro dabu war pahrwehrst deewischkà dabà, tad mehs buhsim dedsigi preeksch ta Kunga. 2. Pet. 1, 4. Tà tad mehs redsam, ka tizigee war buht ari kluhdaini un wahji. Ne welti stahw rakstits „paneseet wahjos“ un „to es jums rakstu, lai juhs negrehkojeet, bet ja kahds grehks (netihschi, waj nespehkà), tad mums ir aisbildinatajs pee ta Tehwa.“ — Nekad nedrihkstam aisbildinatees ar zitu kluhdam. „Ja tas tizigais war kluhditees, tad es ari drihkstu, ja winsch mani apruna, tad es winu ari waru aprunat.“ Bet kà tad buhs, ja winam buhs japasuhd, waj tu ari gribesi pasust? Beeschi par weenu un to paschu kluhdu weens nahks Debesîs un otrs Ellê, jo Deews usluhko sirdi. Kas us zitu kluhdu rehkina droschi grehko, tahds nereti buhs japeeskaita pee tihscheem grehzineekeem.

3. Negribu ari noleegt, ka tizigo draudsês nebuhtu laudis, kuri naw Deewa behrni, kuri pehz Bihbeles wahrdeem, „leekas deewbijaschanu zeenidami, bet winas spehku aisleeds.“ Bihbele mahza, ka tizigo draudsês mehds buht laudis, kuri atkrituschi no pirmàs mihlestibas, kuri gul weenaldsibas meegâ, kuri gatawi Jesu nodot, kà Judas, kuri gan to Kungu gaida, bet kà gekigas jumprawas, bes Sw. Gara ellas. Us scheem Deewa wahrds saka: Usmostees, eekarsees, atgreesees, pehrzees ellu, kamehr naw par wehlu, zitadi schehlastibas laiks buhs pagalam, durwis taps aisslehgtas, Kristus tewi nepasihs, debesu kahsu namâ tu netiksi . . . Es jums to tadehl rakstu, lai juhs neisbihstatees, kad eeraugeet tizigo draudsês kluhdas, un lai nedomajeet, ka pasaulê nemas draudses naw, kuras stahw us Bihbeles pamata. Bihbeliga draudses kahrtiba, sihmejotees us grehzineekeem, ir sekoscha: draudses lozeklu, kuru wainas newar atklahti peerahdit, bet kuri gan sawà sirdî ir Deewa pretineeki, tahdus nebuhs isslehgt no draudses, it kà Jesus neisslehdsa no sawa diwpadsmitu skaita Juhdasu; bet jaisslehds ikkatru atklahtu grehzineeku, kas sawus grehkus nenoschehlo. Sinams, papreeksch grehzineeks japamahza, kà to Jesus mums pawehl Mat. 18, 11—18. Bet wahjee un paklupuschee, kuri sawus grehkus noschehlo un solàs labotees, japatur draudsê. Pee draudses, kurai schahda kahrtiba un kura ari zitadi stahw

us Bihbeles pamata, war katrs tizigais peedalitees. Tizigais nedrihkst nepeedalitees pee tizigo draudses un sapulzem, kur eespehjams peedalitees: (Ebr. 10, 25). Ne welti Pahwils wisur, kur atgreeschanàs notika, ari draudsi dibinaja.

Reis man kahds tizigais sazija, ja jau draudses komitejas lozekli tà war darit, kadeht tad ne es, kur wini buhs, tur es arj. Dahrgee zihnitaji, Juhs eseet dahrgi atpirkti, ne zaur zilwekeem, bet zaur Kristus swehtàm asinim, Juhs esat Kehnina preesteriba, Juhs nedrihkstat miht Kristus asinis pa kahjam, Jums jabuht tàm „gudràm jumprawam," kas to Kungu gaida. Jesus nahks drihs! Daschadas mahzibas teek tagad isplatitas, zits saka: „Sche ir Kristus!" un ziti: „Nè, bet pee mums Winsch ir!" Tadeht stahweet us Bihbeles pamata pehz sawas personigas pahrleezibas. Laseet daudsi Jauno Deribu. Wisu, ko kahds mahza, pahrbaudeet, kritisejeet, Deewu luhgdami to dareet, peeluhkojeet, waj ta mahziba saeetas ar Jaunderibas garu. Nepalaujatees us kahdu tizibas schkiru, kaut wina ari buhtu ta pareisakà, it kà ta waretu kahdu isglahbt. Lai jums ir katram sawa tiziba. Padomajeet: ja tas zilweks, zaur kuru sludinaschanu Juhs un daudsi tika atgreesti, kuru Juhs turejat par swehtako zilweku pasaulê, ja tas kristu Sahtana walgos, it kà Ijabs, kà tad buhtu? Waj tad Jums ari jakriht! Nemuhscham! Te jasaka ar Pahwila wahrdeem, kur winsch norahj Korinteeschus, kad wini zits sauzàs par Pahwila, zits par Apolas, zits par Kewasa mahzekli: „Waj Pahwils par jums krustâ sists?" Deewam ir kahdreis jasalausch saws eerozis, lai zilweki kahdu zilweku nepadeewinatu, bet lai godatu Deewu. — Es luhdsu par Jums, kaut tas Kungs Juhsu tizibu stiprinatu, ka Juhs waretu issauktees: „Mans Jesu, ja ari wisi Tewi atstahtu, ja ari wisi zitadi tizetu, es pee Tewis gribu palikt muhschigi, es negribu sekot neweena zilweka kluhdam, nedz usskateem, es gribu tizet, kà Rakstj saka, un tà es gribu dsihwot, Kungs Jesu, palihdsi man! Jums naw ko schaubitees, ja daschi tizigee ir nepastahwigi. Jesus Kristus — tas pats wakar, schodeen un muhschigi. Winsch Juhs wehl tikpat sirsnigi mihlè, kà toreis, kad Juhs tapàt tizigi. Kad Juhs redseet, ka daudsi atstahj Jesu, tad sineet, Winsch ar waru neweenu netur, Winsch speestus behrnus negrib, bet Winsch gan katram no mums sahpigi un tomehr mihli jautà: „Waj ari tu negribi aiseet?" Bet mehs atbildesim: „Jesu, pee ka mehs eesim, pee ka mehs eesim, Jesu Tewim weenigam ir muhschigas dsihwibas wahrdi . . .

Jesus augstakais bauslis ir mihlestiba. Tadeht mihleet weens otru. Nestahsteet zits zitam sawu tuwaku kluhdas, isnemot ja gribeet Deewu kopigi ar kahdu luhgt par wainigo tizigo, waj zitadi wina kluhdu labot. Sargajatees ar rupjeem un aseem isteizeeneem. Eseet weenmehr laipni. Mehgineet atrast to labako isskaidrojumu par sawu brahlu, wai mahsu kluhdam. Nedomajeet launa sawâs sirdîs. Neeenihdeet neweenu zilweku pasaulê. Mihlesim sawus eenaidneekus. Darisim wineem labu, kur tas eespehjams. Luhgsim zits par zitu! — Beigschu sawu wehstuli ar sawa nelaika drauga, dsejneeka K. Leezineeka wahrdeem:

„Nesaki man zita wainas,
Jo man p a s ch a m wainu gan,
Ja man Jesus nepeedotu,
Buhtu jaeet Ellê man.

Nesaki man zita wainas,
Bet jo wairak p a h r b a u d e e s,
Waj tew teescham ari pascham
Wiss bes wainas isdewees.

Nesaki man zita wainas,
Saki winam p a s ch a m tàs,
Jesus labad mihlê winu,
Luhdsi, lai winsch l a b o j a s.

Nesaki man zita wainas,
Saki labak J e s u m tàs,
Jesus, kas it wisus mihlê,
Ari winu dseedinàs."

Sarkanais milsis.

Paskatees, paskatees!
Rau tur ais kalnmalas
Nosmihdis, notwihzis,
Birkawu smagàm swinu kurpem,
Sarkani kwehloschàm tehrauda drehbem,
Pusmuhscha weza flota us pleza.
Elsdams, puhsdams,
Ka buhtu ko plehsis,
Dsinees — muzis, waj warbut mehsis .
Tahdâ brihnischkâ isskatâ
Sarkans milsis kahpj kalngalâ . .
Uskahpa
Un roku par seju pahrwilka
Un sweedru lahses nobira eelejâ
Un sahle kà dimanteem peesehta palika.
Tad sawu flotu winsch panehma
Par debesu jumtu to pahrwilka
Un deewu meitu swezites isdsehsa
Ir wezajam papum, mehnesim
Weenu asu saru bij trahpijis sejâ;
Tas nabags sarauza peeri un nobahleja . .
Tad flotu wehl wilka pa eelejam
Un darija galu miglajam
Un heidsot pa zeemeem un pilsehteem
Us zilwekeem teiza: „laiks zeltees teem!"
Bet ja kahdam netika postees par gultas malu
Tam pagreesa kahta galu.

Pigmejs.

Domas un wehleschanàs.

Behrnibâ es mihleju daudſ domat. Laſu kahdu nebuht grahmatu un pehz tam ſahku ſew iſtehlot, kà es buhtu rihkojees te, kà tur?

Laſiju wiſu, kas tik nahza rokâ. Tapehz mani weenlihdſigi intreſeja kahds nebuht „Zela mekletajs", kà ari „Paſaka par ſwejneeku un ſiwtinu"; elpu aiſturedams es ſekoju Dahwida zihnai ar Goliatu, waj ari Simſonam kurſch iſneſa uſ ſaweem plezeem Gaſas wahrtus. Daſchureiſ es apraudaju kahdu nelaimigu ſtahſta waroni, waj ari manâ ſirdî modàs pretigas naida juhtas pret laundaru aſinskahribu un zeetſirdibu.

Es iſaugu, aiſ manis dus peedſihwotas wilſchanàs un behdas, es wairs neaiſraujos no paſakam, tomehr neſkatotees uſ dſihwes pateeſibas kailumu un tukſchumu, eedomas nem teeſibas, iſplehſch ſpahrnus, aiſnes mani aiſ mahkoneem, atrauj zilwekeem. Un, jaatſihſtas, es mihleju ſchis eedomas. Labas, ſkaidras eedomas, paradiſes roſchu ſmarſcha. Eedomas, beeſchi apmeerina dwehſeli — zetineezi ſchai paſaulê.

Zilweki daſchadi domà, ſapno. Fantaſijai ir ari kautkahds mehrkis. Weeni fantaſè domà par ſlawu, otri— par bagatibu, treſchee — par ſkaiſtumu, ſpehku u. t. t. Mehdſ buht, ka peedſihwojuſchu zilweku eedomas lihdſinas behrnu eedomam. Weens no maneem brahleem, par peemehru gribeja tapt par ſaldatu, lai waretu paſtahwigi jaht, bet otrs par maſchiniſtu — lai paſtahwigi waretu braukt ar lokomotiwi. Tà mehdſ notikt ari ar leeleem zilwekeem.

Weenmehr ar dſiļam juhtam es eedomajos to eewehrojamo nakti, kad Betlemes laukos peepeſchi eeradàs debeſu eedſihwotaji un dſeedaja:

„Gods Deewam augſtibâ
Un meers wirs ſemes!..."

Ar kahdu deewbijibu paſemojàs weenteeſigee gani preekſch Kriſtus Behrna! Winu weenteeſigàs ſirdis ilgojas pehz meera wirs ſemes. Wini uſtizejàs gaiſcho engeļu wahrdeem! Un wini nepeekrahpàs.

Meers ir wirs ſemes, bet ne wiſa ſeme ſcho meeru iſleeto. Meers waldo tikai tizigajo ſirdîs, bet pahr wiſu ſemi walda grehka nemeers.

Paſchlaik nahwe ſwin pļaujas ſwehtkus Turzijas un Italijas laukos. Un wisbreeſmigaki ir tas, ka kulturelee „kriſtigajee" italeeſchi iſrahdijuſchees neſchehligaki par netizigajeem „muſelmaneem — turkeem."

Pahr Kinu kà weeſulis pahrlaidàs wehl nenorimuſi rewoluzija. Ari pahr muhſu tehwiju weetam guļ mahkoni. No ſemes uſ debeſim pazeļas wihraka weetâ zeeſchanu un moku waidi.

Man ſmagi, bet tomehr.... es ilgojos, domaju par to, ka uſ ſemi nahks meers. Es tizu, ka ſobenu ſakals zirpàs, un zilweki ſapratìs, ka wini brahļi. Kaut tikai drihſak!

„Kriſtigs Wehſtneſis" Nr. 9, 1912. g.

Bet muhſu daudſzeeſchanas tehwija pahrdſihwo gruhtu laiku. Bads apkampis ſawàs kaulainàs rokàs daudſas gubernas. Ļaudis zeeſch... un mirſt. Breeſmigàs wehſtis no Sibirijas mums leek nodrebet, un pee tam newajadſiga greſniba un tehreſchana perinajas daudſos no mums.

Un tomehr... es tizu, gaidu un ilgojos..., ka iſſalkuſchi tiks paehdinati un wehſts par periodiſku badu peederès pagatnei.

Bet dwehſeles bads!? Daudſi, ļoti daudſi juht eekſchejo tukſchumu, meklè pateeſibu, wajzâ pehz Deewa. Daudſi noguruſchi meklejot. Daudſi ſaudejuſchi zeribu. Daudſi atſtahj pehz ſewis ihſas peeſihmes: „Naw wehrts dſihwot!" „Dſihwe — tukſcha komedija!" Wilſchanàs, iſmiſums, tukſchums, nogurums, beſkauniba, ſawu uſſkatu pahrdoſchana dſiļi laiduſchi ſaknes zilweku ſirdîs. Sewiſchķi juhtiga muhſu jauniba. Wina meklè pateeſu maiſi. Es ſkatos uſ wiſàm „eeſtahdem" preekſch jaunibas baroſchanas un... domaju par zitu. Formas ir ſkaiſtas, tomehr tukſchi wahrdi mums neder. Mums wajag dſihwi. Dſihwi ſaſkanoſchu ar wahrdeem un wahrdus attaiſnotus no dſihwes. Un es domaju, ilgojos, kad ewangelijums eekaros muhſu ſemi, peepildìs zilweka ſirdis, pazels ļaudis no dſihwes padibeneem, iſwilks no paſuſchanas bedrem un panems no tukſchas ſapnoſchanas mahkoneem. Es domaju par to, ka mehs reiſ buhſim Dſihwà Deewa preeſteri! Meers wirs ſemes. Skaiſtais laiks. Mums wiſeem atminâ tas laiks, kad paſludinaja apſinas brihwibu. Preezigas juhtas un domas muhs peepildija. Bet tagad walda ſeenta, un mums jaſaka: „Ilgas, ſapni, kur juhſu ſaldums?"

Muhſu garigà dſihwe eet pa gruhtu zeļu. Neſpehks, aiſrauſchanàs no paſaules ſpoſchà parades gahjeena — uſ nahwi.

Manas domas un ilgas, lai wiſi tiktu ſwabadi no grehka.

„Atſihſteet to pateeſibu, un wina juhs atſwabinàs."

Kaut mehs wiſi no ſirds waretu dſeedat: „Brihws, eſmu brihws! Ak laimiga dſihwe! Jeſus aſinis brihwibas ſihme." Es gaidu un ilgojos lai ari muhſu ſtarpâ raſtos tahdas gaiſchas perſonas, kas ſehj „labu, pateeſu, muhſchigu." Lai paſuhd kehrzoſchee kraukļi!

Un, ſkatotees uſ muhſu draudſem, gimenem, atſewiſchkàm perſonam, es wehlos lai leekuļi, wilki awju drehbês paſuſtu no muhſu widus un lai wiſu ſirdîs walda Jeſus Kriſtus meers.

Tàs ir manas ilgas, manas domas, manas wehleſchanàs! Waj tàs ir ari juhſejàs?

Alberts Eichmans — pehz (Тимо „Баптистъ").

Sodita nepaklauſiba.

Atſtahſtijis A. Elberts.

(Turpinajums).

Turpmakàs deenàs winſch paſtahwigi luhdſa abus Indiaņus, lai tee winu pahrweſtu atkal pee tehwa mahjâ. Tee

winam arweenu atbildeja laustâ Anglu walodâ, ka no tam tagad newar ne domat, jo tas ir labi tahlu pret straumi. Kahrlis gan mehginaja wineem eestahstit, ka wina tehws bagatigi samaksâs winu puhles, bet tee no tam neko negribeja sinat. Wispahrigi tee bij itin laipni un klusi laudis. Sewischki seewa bij ļoti mihliga un pastahwigi nopuhlejâs winu usjautrinat un apmeerinat. Wina usskatija winu par sawa nomirusckà dehlina weetneeku un tadehļ winam parahdija ihstu mahtes mihlestibu. Wina nehma winu sew lihdſ, kad ta gahja sagreest kluhdsinas un needras, kurwju un paklahjamo segu pihschanai. Wina rahdija Kahrlim, kur perè daschi putni un daschu kustonu pehdas. Ari Kahrlis eepasinâs ar daschadeem ahrstneezibas stahdeem, kuri daschados nelaimes atgadijumos bij ihsti derigi. Bes tam wina Kahrli mahzija ka wisweiklaki war uskahpt augstakos kokos; eedahwinaja winam ari sawa dehlina schaujamas leetas, loku ar glihtu bulschu maku, kurâ bij daudſ isgresnotu bulschu. Wina ari skubinaja Kahrli, lai winsch eetu pastaigatees un eepasihtos ar salas leelumu un isskatu. Lai tas schautu daschadus putnus, kas tur bij leelâ daudsumâ. Bet Kahrlim bij schehl, tahdus skaistus putnus nomaitat, winam labaki patika redset winus dsihwus, ka tee daschadi blaustijâs un gresnajâs ar sawàm skaistàm spalwam. Redsedama, ka winsch neeet medit, Indijaneete kahdu deenu Kahrlim laipni sazija: „Baltâs seewas dehlam naw tas pats gars, kas bij wina sarkanajam brahlim. Winsch, kas tagad guļ kapâ, bija laimigs, kad winsch wareja uswilkt sawu stopu un tehwu pawadit medibâs.“

Wisleelako deenas laiku Kahrlis pawadija juhrmalâ. Te winsch neapnizis stundam sehdeja un sapnodams noskatijàs, kà wilni skalojâs un putojâs gar daschadàm klintim un akmineem. Ari juhras behgums un usplùhdums winam darija daudſ brihnumu, kur tad krastmala isskatijâs daudſ zitadaka. Ari attahlumâ winsch redseja daschus garam brauzejus kugus, kurus winsch, kamehr tik ween wehl wareja redset, pawadija ar saweem skumjeem, ilgodameem skateeneem. Bet neweens kugis nenahza salai tik tuwu, kà winsch buhtu warejis dot kahdu sihmi, waj saukt pehz palihdsibas, lai gan winsch deenam tos isgaidijâs. Wisi, kà likàs, baidijâs no klinschainà salu apgabala. Jo ko wini tur gan buhtu meklejuschi, tàs jau bij neapdsihwotas salas un tadehļ masswehrtigas. Bet schis klusàs, weentuligàs stundas atnesa Karlim daudſ laba un swehtibas. Te winsch weentuligâ klusumâ mahzijàs pasiht daschadus dabas spehkus, atsiht Deewa wisspehzibu un jo wairak ustizetees Deewa gahdaschanai. Winsch tizeja, ka Deews ir wisus radijis un ari tos mihlè, kuri Winu peeluhdſ un dara, ko Winsch pawehl. Ak, zik nu Karlim bij dahrgi un mihļi tee Bihbeles wahrdi, ko winsch wehl atatmineja no galwas; agrak, mahzidamees, tas nemaſ newareja eedomatees, ka teem ir tik leela wehrtiba. Schehligais Deews isleetoja scho nopeetno zeļu, lai nepaklausigais sehns mahzitos pasiht pats sawu ļauno sirdi un ari Jesus Kristus deewischķo mihlestibu. Jo wairak Kahrlis eepasinàs ar scho mihlestibu, jo meerigaks un preezigaks winsch jutàs.

Kahdu deenu abi Indijani Kahrlim atwehleja braukt lihdſ swejot siwis. Juhra bij pilnigi rahma un tamdehļ braukschana bij ihsti patihkama. Kad wini kahdu gabalu bij braukuschi pa upi uſ augschu, kà atkal jo labi wareja redset krastus, Kahrli no jauna pahrnehma tahda wehleschanàs un ilgas pehz wezaku mahjam, kà winsch sahka skaņi raudat un luhdsa Indijanus, lai tee pahrwed winu mahjâ. Tatschu tee par to palika dusmigi, brauza tuhlin atpakaļ pee salas un noteiza, ka tee winu nekad wairs nenemschot lihdſ. Indijaneete zentàs winu apmeerinat un eepreezinat, bet winsch wairs nemaſ nebij apklusinams, winsch raudaja un waimanaja pilnâ balsî. Kahrļa sirds dailakàs juhtas bij eekustinatas kà juhra. „Es gribu mahjâ, es gribu mahjâ, man nepatihk te dsihwot!“ Tà winsch raudadams waimanaja un luhdsàs Indijaneeti. Tai beidsot palika ļoti schehl masà puisischa. Tad ta winam sahka stahstit, ka winas wihrs un tehws diwas lihdſ trihs reisas gadâ taisa tahļo zeļojumu pa upi uſ augschu, pee bahlgihmu tirgotajeem, aiswesdami pahrdot daschadus kurwjus, ahdas un zitas wehrtigas leetas, pret kuràm dabu eerotschus, drahnas un nepeezeeschamas pahrtikas weelas. Nahkoschais zeļojums buhschot pawasarî, tad ja winsch wehl gribeschot, winu panemschot lihdſ un aiswedischot tehwa mahjâ. Lihdſ tam laikam winam wajagot buht pazeetigam.

Isskaidrdjums, ka Kahrlim wehl garà, behdigà seema ir japawada uſ salas, ļoti nospeeda wina tà skumjo sirdi. Bet pamasam winsch ari apmeerinajàs un eepreezinaja sewi ar tàm domam, ka winsch tatschu reiſ, lai ari tik pehz mehneschеem, redsès sawus mihļos wezakus. Lai garo laiku labaki ahtraki waretu pawadit, winsch duhschigi strahdaja un palihdseja piht glihtus un gresnus kurwischus, ko winsch pa to laiku, kamehr te dsihwoja, bij eemahzijees. Pa seemu wajadseja pagatawot tik daudſ prezes, ka pawasarî buhtu ko west pahrdot. Diwus sewischki gresnus kurwischus winsch taisija preeksch sewis, weenu, lai dahwinatu mahtei un otru mahsai.

Deenam kopâ strahdajot, wina meistareene winam stahstija no saweem sentscheem. Wisspiltigakâs krahsâs un ainâs wina Kahrlim istehloja tos laikus, kad Indijani wehl paschi pahrwaldija Ameriku. Wina aprakstija jo sihki sawu tauteeschu isturibu un isweizibu medibâs un winu duhschibu un nahwes nizinaschanu karâ un zihnâs. Wina jo dsihwi istehloja winu trokschnainos tautiskos swehtkus, kara dejas un medibu gahjeenus. Wina stahstijaſ ari Kahrlim no winu wirsaischu un wadonu gudribas un duhschiguma, no winu dsejneeku runas isweizibas, no zeenibas un goda, kahdu jaunakee parahda wezakeem, no winu apsolijumu ustizibas, no winu ihstàs un pastahwigàs draudsibas, un ari no winu nesalihdsinamà eenaida un atreebschanàs pret saweem eenaidneekeem. „Reiſ maneem tauteescheem peedereja wisa leela seme,“ wina stahstija skumjâ, sehrigâ balsî, „un toreiſ neweens bahlgihmis te nedsihwoja. Tagad mehs

esam aisdsihti no muhsu tehwu tehwu peederumeem un schur tur pa nederigàm weetam isfkaisiti. Un zaur tahdu dsihwi muhsu tauta ir palikuse masa un nespehziga."

Kahrlis klausijàs, zik nu saprata, sawas Indijanu mahtes stahstischanu ar wisleelako usmanibu. Nereti parahdijàs wina silajàs azîs lihdszeetibas asaras, kad wina aisgrahbosch stahstija par sawas tautas tagadejo, behdigo, nospeesto stahwokli. Daudsreis winsch uslehza, sagrahba Indijaneetes roku un juhsmigi sauza: „Es Indijaneeschus arweenu mihleschu, kamehr tik dsihwoschu!"

(Turpmak beigas).

Pamoschanàs un swehtischanàs.

Apzerejumi par kristigumu — pamoschanàs un swehtischanàs.

Nodaļas redaktors: W. Fetlers.

Wisus rakstus preeksch schis nodaļas luhdsam peesuhtit us adresi: В. А. Фетлеру, „Домъ Голгоѳы", Госпитальная ул. 24, Рига.

Profesora Tscharlsa Finneja runas.

Tulk. E. K.

(Turpinajums).

4. **Eespaidiga luhgschana par weenu preekschmetu satur jeb eeslehds sewî wehlibu pehz schi preekschmeta, samehrâ ar wina swarigumu.** Ja weens zilweks pateesi wehlas kahdu swehtibu, wina wehliba buhs proporzionela ar swehtibu leelumu. Jesus Kristus wehlibas pehz swehtibas, pehz kuras Winsch luhdsa, bij pahrsteidsoschi stipras, tàs sneedsàs pat lihds agonijai jeb nahweszihnai. Ja wehliba pehz kahda preekschmeta ir stipra, un ta ir laba wehliba, un ta leeta naw preti Deewa prahtam un Wina aisgahdibai, tad droschiba ir, ka schahda leeta taps dota. Ir diwi eemesli schahdai isskaidroschanai:

a) Parastà Deewa labprahtiba. Ja tas ir wehlams preekschmets; ja tik tahl, zik mehs redsam, tas buhtu Deewa labprahtibas darbs to dot, Wina parastà labprahtiba jau ir eedroschinoscha leeziba, ka Winsch to dos.

b) Ja sewi atrodi nodarbinatu ar labprahtigàm wehlibam pehz kahda preekschmeta, tas ir stiprs peerahdijums, ka Deewa Gars schìs wehlibas modina un skubina tewi luhgt par scho preekschmetu, un tà tas preekschmets waretu tapt dots kà atbilde us luhgschanam. Tizigais war nahkt, kà war teikt, un satwert Deewa roku. Skatees gadijumu ar Jehkabu, kad Winsch sawas wehlibas agonijâ issauzàs: „Es tewi nepalaidischu, ja tu mani neswehtì" (1. Mos. 32, 26). Waj Deews nehma ļaunâ scho wina droschibu un usmahkschanos? Pawisam ne; bet Winsch dewa tam to leetu, ko winsch luhdsa. Tà ari tanî gadijumâ ar Mosu. — Deews winam teiza: „Un-nu laid mani, ka mana dusmiba pret teem eedegas un tos aprij, tad es tewi darischu par leelu tautu." (2. Mos. 32, 10). Ko Mosus darija? Waj winsch nostahjàs sahnus un lai Deews dara, ko sazijis? Ne; winsch sawâ prahtâ aissteidsas atpakaļ pee Egipteescheem un domà, kà tee gawilès. „Kapehz Egipteescheem buhs runat un sazit: „Us nelaimi Winsch tos iswedis?" Leekas, ka winsch buhtu satwehris Deewa pazeltu roku, lai nowehrstu scho siteenu. Waj Deews winu aprahja un teiza, kà tam naw nekahdas daļas jauktees Wina leetâs? Nè; leekas, ka Deewam nemas nebij eespehjams aisleegt kahdu leetu tahdai nopeetnibai, tà Mosus stahweja starp Deewu un Israeleescheem un pahrspehja Deewu.

Pahrspehdamas luhgschanas top beeschiween wehl schodeen luhgtas, kad tizigee ir usstrahdati tahdos nopeetnibas un neatlaidibas augstumos un tahdâ swehtâ droschibâ, kà pehz, kad tee atskatijàs atpakaļ us to, tee isbijàs un bij pahrsteigti par sewi, kad eedomajàs, ka drihkstejuschi tik nopeetni buht ar Deewu. Un tatschu schis luhgschanas uswareja un tee sanehma swehtibu. Un daudsi no schahdeem zilwekeem, kurus es pasihstu, ir tee swehtakee zilweki pasaulê.

5. **Luhgschanai, lai ta buhtu eespaidiga, jaiszeļas no pareiseem motiweem.** Luhgschanai nebuhtu jabuht paschmihligai, bet tai pilnam jaeewehro Deewa pagodinaschana. Dauds teek luhgts aiz tihràs paschmihlibas. Daschreis seewas luhds par saweem wihreem, lai tee atgreestos. Winas saka: „Tas buhtu pulku patihkamaki, ka mans wihrs man nahktu lihds basnizâ," un tà tahlak. Un leekas, tàs sawâs domâs nekad nepazeļas augstak par sewi. Leekas, tàs nemas nedomà par to, kà winu wihri zaur saweem grehkeem dara negodu Deewam, ne ari par to, ka Deews buhtu pagodinats zaur winu atgreeschanos. Tà tas ari beeschi ir ar wezakeem. Tee newar zeest domat par to, ka **winu** behrneem buhtu japasuhd. Tee luhds par wineem, pateesi, ļoti nopeetni. Bet ja juhs ar wineem runajat par scho preekschmetu, tad tee jums sahk stahstit, zik labi ir winu behrni, kà tee zeenì religiju, un ka tee pateesi jau ir „gandrihs tizigi tagad." Un tà wini runà it kà bihdamees, ka juhs eewainosat winu behrnus, teikdami teem to pateesibu. Wini nedomà par to, ka tahdi tihkami un mihligi behrni nizina Deewu un dara Tam negodu zaur saweem grehkeem. Tee tik domà, kahda breesmiga leeta ta buhtu preeksch wineem, eet Ellê. Ja winu domas nepazeļas augstak ka tas, tad winu luhgschanas nekad nedarìs eespaidu us Deewu.

Kahrdinaschana us paschmihligeem motiweem ir tik stipra, ka ir eemesls bihtees, ka leela daļa wezaku luhgschanu nepazeļas augstak par glesnàm wezaku wehlibam. Un tas ir tas eemesls, kapehz tik dauds luhgschanas neteek atbildetas, un kapehz tik dauds deewbijigeem un luhgdameem wezakeem ir besdeewigi behrni. Daudsas luhgschanas par paganu semem, leekas, naw dibinatas us augstaku prinzipu ka simpatiju. Misionari un ziti pastahwigi tik raugas us teem astoni simts miljonu paganeem, kas eet us Elli, kamehr mas runà par to, ka tee dara negodu Deewam. Tas ir leels kaunums, un kamehr

kristiga draudse nenemsees augstakus motiwus sawam luhgschanam un misiones darbam, ka simpatiju preeksch paganeem, winas luhgschanas un darbi nekad nepanahks daudi. (Turpmak wehl).

Mums wajaga Swehta Gara kristibas.

W. Fetlera runa swehtischanas sapulzê, Leepajâ, 31. julijâ 1912. g.
Brihwi usrakstijis A. Leepinsch.

Behrnam mahtes waigs ir tas skaistakais, kaut tas ari buhtu zitu azis nejauks; mahtes balss preeksch wina ta patihkamakà, ja ari ta skarbi skanetu. Tapat tas mehdf buht draugu starpâ. Bet ja starp draugeem rodas nesaskana, tad ta pascha agrak tik mihligâ drauga balss isklausas tik bahrga. Mihlestibas Deews sauza: „Adam, kur tu esi?" Tagad Adamam Deewa balss isklausijas noteesadama, tadehl ka Adams bij grehkojis. Deews wisus zilwekus mihle. Bet tadehl Wina wahrds, kas usrahda un nosoda grehku, preeksch daudseem tizigeem neisklausas, kà mihliga skana, bet bailes winus pahrnem schos wahrdus dsirdot? Tas tadehl, ka tu esi wainigs, tadehl, ka negribi sawas wainas atsiht un no winam atgreestees. Mehs waram sewi kontrolet, waj mihlam to Kungu Jesu, waj ne, ja skatamees muhsu Drauga, Jesus azis — Bihbelê. Ja tad laimigas sajuhtas weetâ mums top atbaidoschi, pat sahpigi ap sirdi, tad muhsu mihlestiba uf to Kungu naw peeteekoscha. Kahds brahlis Peterburgâ un kahds zitais atkal Rigâ pehz sapulzes man teiza, ka manas sapulzes esot par stipram, ka es pahrak spilgti grehku istehlojot! Man bij jaatbild, ka tikpat stipri un tikpat spilgti Deewa wahrds grehku nosoda, un es ne soliti newaru un negribu atkahptees no Bihbeles gara. Es luhdsu Deewu, lai Winsch man manas wainas atklahj. Esmu preezigs un pateizigs katram, pat eenaidneekam, kas man uf Deewa wahrda pamata kluhdas usrahda. Jo tad es waru labotees. Waj juhs gribeet, lai juhsu grehks top apklahts? Waj gribeet sawos grehkos palikt? Slawejat Deewu, kad jums kahds usrahda grehku, un atgreeschatees. Pirmais Swehta Gara darbs ir — pahrleezinat zilwekus par grehku. Deewa kalpu darbs — west grehzneeku pee Kristus. Kas pahrleezina zilwekus? Waj mahzitajs? Reif kahds mahzitajs gahja garam renslelê gulošcham peedsehruscham. Peedsehruschais sauza: „Mahzitaja kungs, Juhs mani atgreesat!" — „To war redset, ka es tewi esmu atgreesis, ja Jesus tewi buhtu atgreesis, tad tu sche newahrtitos," mahzitajs atbildeja. Tikai Swehtais Gars war atgreest laudis. Jaatgreeschas i netizigeem, i tizigeem. Es turu tâs sapulzes, kur laudis neatgreeschas, par newehrtigam, bes Swehtà Gara. — Ir diwas tizibas, galwas tiziba un sirds tiziba. Galwas tiziba saprot, sirds tiziba dara. Daudseem ir tikai galwas tiziba, tee tiz ka Deews ir, ka Bihbele ir Deewa wahrds, bet nedara kà Raksti teiz. Un „tiziba bes darbeem ir mirusi tiziba". Jesus tizibu peerahdija darbos, Winsch bauslibu peepildija. Ja juhs ar sirdi tà tizetu, kà raksti saka, tad „no juhsu meesàm tezetu dsihwas uhdens straumes." Ja juhs eetu no mahjas uf mahju leezinat par Kristu, tad drihsâ laikâ Leepaja pawisam pahrwehrstos. Kahda jauna mahsa dedsigi leezinaja par Pestitaju. Wezâs mahsas winai teiza: „Tu esi eesahzeja, tew wehl janogaida." Schim wezàm mahsam pirmâ mihlestiba bij dsisuse. Waj jums wehl ir pirmâ mihlestiba uf Jesu? — Jesus aizina Peteri: „Nahz tu man pakal," bet Peteris prasa par Jahni: „Bet ko tas daris?" — Waj, kad Jesus muhs aizina sew pakal, kad Winsch mums teek ko darit, waj tad lai luhkojamees uf to, ko tas Jahnis waj ta Anna dara? Bet Jesus uf tewi, mahsa, un brahli, saka: „Kas tew par to, ko ziti dara, ko ziti saka, nahzi man pakal, dari to, ko Es tew pawehlu." Mehs nedrihkstam uswelt wainu ziteem: „tadehl ka tas negahja, ari es paliku atpakal." Ne, mums jatiz un jadara, kà Raksti teiz. — Bet **strahdajot preeksch Kristus, mums jasargajas no augstprahtibas.** Ja muhs wada Swehtais Gars, tad buhsim weenumehr pasemigi. — Mahlu kruhsa ir wehrta 5 kap. Eeberat winâ smiltis un ta buhs wehrta 5½ kap. eeberat winâ sudraba graudus, wina buhs dauds wehrtigaka, bet peeleekat to paschu kruhsi pilnu ar dimanteem un wina buhs neissakami dahrga. Kad ta kruhse pate maksaja wairak? waj tad, kad wina bij pilna ar dimanta akmeneem? Ne, tas kruhsas zena weenmehr bija weena un ta pate, 5 kapeikas, tas dahrgais bij tas saturs. Mehs esam mahlu kruhsas. Ja Swehtais Gars zaur mums strahdà, tad mehs paschi nebuht neesam wehrtigaki. Lai neslawejam kruhsas, zilwekus, bet lai wisu slawu dodam dimantam, Swehtam Garam. Topat peepilditi ar Swehto Garu, tad pasaules waras juhs nespehs sadragat, tad juhs dsihwoseet muhschigi. Bes Swehtà Gara naw zilweks laimigs. Ar ko mahlu kruhsa war lepotees? Mehs waram leelitees ne ar sewi, bet ar to Kungu Jesu. — Mana drauga, anglu mahzitaja F. B. Meijera darbam preeksch Swehta Gara kristibas bij loti masas nosihmes, bet tagad winsch strahdà par leelu swehtibu neween Anglijai, bet dauds un daschadàm tautam. Wina raksti teek tulkoti dauds walodâs. Ari latweeschwem F. B. Meijers naw swechs. — Katrs weikalneeks no sawa weikala sagaida pelnu. Ja weikals pelnu neatnes, tad weikalneeks, waj nu atlaisch weikala pahrwaldneeku un peenem zitu, waj weikalu slehds. Mehs esam Deewa weikala pahrwaldneeki. Waj mehs Deewa walstibai atnesam pelnu? Ja nè, Deews muhs atraidis. Neaugligu wihges koku buhs nozirst. Ja schinîs deenâs, kuras te pawadam, laudis neatgreeschas, weenaldsigais netop dedsigs, netizigais netop tizigs, tad muhsu darbs bes pelnas. Tik dauds pasaulê teek strahdats, tik dauds energijas isleetots, daschadas eestahdes, draudses un beedribas teek dibinatas, bet panahkumu loti maf. Tas wifs tadehl, ka teek strahdats bes Swehtà Gara kristibas. Stahw rakstits, lai mahzekli paleek Jerusalemê, kamehr

wini dabu Swehta Gara spehku, un „t a d juhs buhseet mani leezineeki.“ Schis apsolijums nesihmejas tikai us pirmeem tizigeem, bet ari us mums wiseem. Ari Apustulu Darbi mums rahda atgreestos, tizigi kristitos, kam nebij Swehta Gara spehka. Waj ari sche daschi no jums naw tahdi? Tizigs zilweks, kam naw Swehta Gara kristibas, warbuht nedara redsamus grehkus, bet winsch nedara ari labus darbus, winsch koks bes augleem. — Wilzeens war buht pilnigâ kahrtibâ, bet tas nenoees us Rigu, ja uguns nebuhs. Mums war buht ta labakâ draudses kahrtiba, dseesmas, deewkalposchana, bet mehs netiksim us preekschu, ja Swehtâ Gara mums nebuhs. Luhdseet, lai nahk tas spehks, kas bij apustulu laikos! Schodeen es redseju juhsu augschejâ sahlê pulzinu jaunu lauschu, kuri luhdsa pehz Swehta Gara — Anglijâ, Indijâ, Japanâ, Peterburgâ — jauni laudis luhds Deewu pehz Swehta Gara, sludina un sauz, lai atgreeschas. Es slaweju Deewu, ka tagad jauniba dedsiga preeksch Kristus. Bet es ari preezajos, ka muhsu sapulzê ir dauds wezu brahlu un mahsu, kuri slahpst pehz Swehta Gara. Ja Juhs wisi neatlaidigi luhgseet, lai noteek Swehtâ Gara isleeschanâs, tad drihs straumes pluhdis par Latwiju un Kreewiju. — Peterburgâ pee manis atnahza kahds augsts eerehdnis. Pehz ilgakas sarunas par pestischanu un Swehto Garu, mehs metamees zelos un winsch luhdsa: „Kungs Jesu, peedod man wisus manus grehkus, nemi mani gluschi, kristi mani ar Swehto Garu.“ Sajutu, ka tas Kungs wina luhgschanu ir paklausijis. Alleluja! Mehs kopigi slawejàm to Kungu. Schim zilwekam bija isredse us profesora katederi un generala tschinu, bet winsch ir gataws wisu upuret, ko tik tas Kungs prasa. — Ja wehlamees sanemt Swehto Garu, tad lai esam gatawi wisu atdot, ko tas Kungs no mums prasa un wisu darit, ko Winsch mums pawehl.

„Meklejeet Rakstos!“

Bihbeles isskaidrojumi un eepasihschanâs ar Bihbeles semem, tautam un eerascham; ewangelijums un wina apologija; sprediki

---

Kristus.

Teologijas daktera Dschona Wotsona.

Tulkojuse Fetleru Melanija.

I. Neisbehgamais Kristus.

Ir jau pusê rudenî, kad es rakstu, un atkal weens gads mirst muhsu azu preekschâ. Junija salums nobalejis un pahrwehrtees isnihzibas krahsâ. Pee masakâs dwehsmas lapas raisas un kriht us semi, kâ grabedams leetus. Wehjsch winas salasa kaudsês, waj wirpulo apkahrt pa plawinu, iskaisa winas mahkonos, waj dsenâ pa leelzelu. Besspehzigas un newehrtigas — atleekas no wasaras godibas, kura drihs tiks pawisam aprakta — nowihtuschàs lapas rada sehribu un lihdsjuhtibu. Tàs ir lihdsiba no zilweka dsihwes, kurai ari ir tahdi ahtri aislaisdamees laiki un galiga issuschana. Papreeksch nahk pawasars, kad pumpuri atweras us sareem, un dsihwe ir neaprobeschota eespehja; tad seko wasara, kad dsihwe peeaug spehka pilnumâ; mas pamasam rudenis aptura seedona sulu, un sahk raisit muhs no dsihwes; un beidsot seema ar laipnibu ihstâ laikâ, apklahj muhsu dsihwi un muhsu kluhdas sem auksta, skaidra sneega. Wehl kahdu deenu muhsu kaimini runa par mums, ihsu brihdi zilweki, kuri kalpoja ar mums dsihwes leelajôs usnehmumôs, juht muhsu klahtbuhtnes truhkumu; drusku ilgaki kahds draugs neaismirsis muhs; un wisu sawu dsihwi, lihds ustizigâ sirds atdsisis nahwê, kahda seeweete usturês muhsu atminu saku. Tad pehdejee, kas muhs pasina, ari tiks segti ar sneegu, un muhsu peemina issudis no semes.

Starp zilwezes neskaitameem miljoneem daschi ir spihtejuschi schim aismirstibas likumam, kuru lapas naw nobalejuschas un kuru wahrdi neisdseest. Winu warona darbi pazelas, kâ Alpi us zilweku puhlu plana; ko wini darijuschi — tas paleek zilwezes pastahwigs mantojums. Mehs esam gudraki, stipraki, swehtaki, preezigaki, tadehl ka schahdi zilweki ir dsihwojuschi un strahdajuschi. Weens atwehra literaturas walsti ar sawàm dsejam; otrs waizaja preeksch mums dwehseles dsilakos jautajumus sawôs dialogôs; treschais atklahja jaunu pasauli un dewa otru dsihwes weetu; zeturtais isskaidroja fisiskâ uniwersuma noslehpumu, un salika swaigsnes us karts; peektais istihrija basnizu no truhdeem un atjaunoja winas spehku; un sestais, leelakais no wiseem, rahdija pasaulei taisnibu, rakstot to? Dekalogu (Desmit Wahrdus) muhsu apsinâ. Wahrdi: Homers un Sokrats, Kolumbs un Koperniks, Luters un Mosus, newar nekad tikt isnihzinati is zilwezes wehstures lapam. Winu dsihwês zilwezes sula seedeja un nesa auglus, kuri ir eewahkti un usglabati wiseem dsimumeem. Schee warenee nepeeder neweenai semei jeb gadu simtenim; wini ir wisas pasaules pilsoni, un winu slawa ir muhschiga.

Winu nemirstiba ir neaisleedsama un godajama, un tomehr, galu galâ ta stahw otrâ weetâ un naw personiga. Mehs winus zeenam ne par to, kas wini bija, bet par to, ko tee darijuschi. Wini ir wisu zilweku labdari, ne winu draugi. Isnemot winu darbus, tee nepahrgahja sawas pilsehtas robeschas; un ja tas darbs tiktu atdalits no pascha zilweka, mehs tikko intresetos par winu. Ja tiktu peerahdits, ka Homers bija tikai wahrds, ar kuru saistit selta plaujas pirmo kuhliti, ja pastahwetu us to, ka stahsts par Mosu ir pildits ar legendam, mehs warbuht sajustu tad deewbijigu noschehloschanu; bet mehs nebuhtu tik nospeesti, kâ tahdi, kas zeetuschi nedseedinajamu saudejumu. Mehs tomehr lasisim Iliadi ar preeku; mehs tomehr atkahrtosim bauschlus ar godbijibu. Kas ir zilweki preeksch mums? Winu nowehlejumi dsihwo preeksch mums, bet zilweki ne. Mehs neesam ar wineem runajuschi, neds skatijuschees winu sejâs, neds weduschi ar wineem beedribu; winu dsihwoschanas noleeg-

schana jeb winu nemehrtibas apgalwoschana nelaupitu muhsu dwehseles dahrgumus. Mehs klanamees scho leelo preekschâ, tadehł ka wini ir dsihwojuschi, un ir muhsu zilwezes spehks, bet mehs winus nemihlam.

Tikai weenam Zilwekam ir pirmàs schkiras nemirstiba, Zilwekam, kursch nedsihwo grahmatâs jeb wahrdôs, bet Wina muhschigàs mahjas ir Wina mahzeklu sirdî. Winsch naw tahłu, bet klahtbuhdams, ihstaki nekà tee, kurus mehs redsam un aisskaram, Wina preekschâ neskaitams daudsums łoza sawus zełus rihtôs un wakarôs katru deenu. Ja wini waretu tikt pahrleezinati — kas naw eespehjams — ka Jesus nekad naw dsihwojis, kà sazits ewangelijôs, jeb ka — aispuhschot prom Wina draugu eedomas — Winsch bijis paschpeewilts entusiasts, tad miljonu łauschu tiziba un zeriba aptumschotos un wini eekristu ismisumâ. Bes no mironeem augschamzehluschos un sawâ pilnibâ neaptraipità Jesus, daschi tikko wehl gribetu dsihwot, un preeksch Jesus, kursch atstahja scho pasauli preeksch 19. gadu simteneem, wairak wihru un seewu nomirtu, nekà zita kahda eemesła dehł pasaulê; un t e e buhtu zilwezes labakàs asinis. Kahdi apstahkli aisdewa palihdsibu schim Wihram? Kahdu dału Winsch eenehma pasaulê? Kahdus lihdseklus Winsch leetoja, lai eemantotu scho autoritati? Trihs gadus jeb masak bija Jesus atklahtàs darbibas mehrs no tàs deenas, kad Jahnis Kristitajs isskaidroja Winu par Deewa Jehru, pasludinatu wezajôs praweetojumôs, lihds tai deenai, kad Winu upureja us krusta kà Pasſas Jehru, kà bija praweetots. Winsch peedsima is tautas, kura bija iskaisita un islaupita — bes kehnina, bes brihwibas, bes balss; tauta, aisdomâs tureta, sliktâ slawâ, eenihsta. Semneeka mahtes dehls, Winsch bija galdneeks pehz amata, un nabags wisas sawas deenas: tiklihds Winsch tapa sawai tautai pasihstams, Winu wajaja un beidsot nosodija ar nahwi, kà Deewa saimotaju. Winsch dsihwoja tumschâ prowinzê Romeeschu Walstî, tik leelâ, kà Welsa*), waj Nu-Dscherse*), Amerikas Sabeedrotàs Walstîs un sargajas pahreet winas robeschas. Sawas sludinaschanas -- kalposchanas laikâ Winsch naw ne wahrda usrakstijis, un Winsch neatstahja neweenas grahmatas. Winam nebija ne noteiktas nodarboschanas, ne stahwokła, ne sobina. Waj muhscham ir bijusi tik pasemiga dsihwe, waj kur kahds ir bijis tik besspehzigs, kà Jesus? Waretu sagaidit, ka winsch tikko buhtu tizis eewehrots sawa pascha laikâ, un ka aiz ta neweens nekad nedsirdetu Wina wahrdu. Bet ar Jesu tas negaiditais, kas ween war notikt, ir notizis, un schis apslehptais Wihrs aiskustinaja sabeedribu sawâ laikâ, itkà kad leels kugis buhtu gahjis zaur klusu no semes eeslehgtu ostu, ta ka lihds schai deenai wiłni ir sajuhtami ewangelijôs. Tikko Winsch peedsima, gudree no Austrumeem nahza Winu peeluhgt, un Erodus Wina durwju preekschâ suhtija kareiwjus Winu nokaut. Wina pascha familija bija Wina dehł pahrdalijusès: Wina mahte ar daschàm bailem un schaubam peekehras Winam, Wina brahli atsazijas Winam tizet. Kad pirmo reis Winsch sludinaja sinagogâ Nazaretê, kur Winsch no behrnibas bija dsihwojis, un katrs Winu pasina, Wina kaimini papreeksch isbrihnijàs par Wina warenibu,un tad peepeschâs dusmâs gribeja nogahst Winu no kalna malas. Tautas wadoni pahrschkihràs Wina dehł, daschi Winam peekerotees, un ziti isskaidrojot, ka neweens praweets newar nahkt no Galilejas; tauta tika pahrrauta diwâs dałâs, weeneem turot Jesu par labu zilweku, otreem — ka Winsch ir wiltneeks. Ja kahda familija tika pahrschkirta tanîs deenâs, juhs wareet buht droschi, Jesus bij par eemeslu; ja diwi zilweki spreeda kautkur karstumâ us eelas stuhra, Jesus bij winu runu saturs. Romeeschu sogis noteesaja Winu, bet ne agrak, kamehr Wina pascha seewa nebij par Winu aisluhguse; ja romeeschu kareiwi Winu peenagloja pee krusta, tad winu wirsneeks apleezinaja Jesus taisnibu; un ja weenâ pusê krustâ sistais slepkaws Jesu apsmehja, łaundaris otrâ pusê Winam tizeja. Neweens newareja buht neitrals, newareja Winu neeewehrot: wisa tauta dalijas Jesus dehł. (Turpmak wehl.)

*) Apm. kà Kurseme, waj Widseme.

Mikus pamahziba.

Mikus 2: 6—8, 3: 5—8.

„Nesludinajeet!“ tà tee sludina. Ja teem nesludinàs tad negods nesudis. Tu, ko sauz par Jehkaba namu, waj tad tas Kungs nepazeetigs? Waj tahdi ir **Wina** darbi? waj Mani wahrdi naw laipnigi tam, kas staigà, ka peederàs? Bet nesen mani łaudis zehlàs kà eenaidneeki; juhs laupat no apgehrba mehteli teem, kas meerigi eet garam un nemeklè kara. Ja es buhtu tahds wihrs, kas pehz wehja un wiltibas grahbstas un melotu, ja es tew sludinatu par wihnu un dsehreenu, **tad** es buhtu praweets preeksch **scheem** łaudim. **Tà saka tas Kungs** pret teem praweescheem, kas manus łaudis maldinà, kas issauz meeru, kad winu sobeem ir ko kost; bet kas wineem neka nedod mutê, pret to wini sludinà karu. Nakts par jums metisees parahdischanu weetâ, un saule noees pahr scheem praweescheem, un deena taps melna pahr wineem, jo Deewa atbildes nebuhs. Bet es esmu pilns spehka no ta Kunga Gara un pilns teesas un sirdsdroschibas, pasludinat Jehkabam wina pahrkahpumu un Israelim wina grehkus.

Bihbele un dogmas.

Wehsture, tizibasmahziba, tikumibasmahziba.

Bihbeles Deewa religija diwdesmità gadu simtena gaismâ.

P. Lauberta.

(Turpinajums.)

II. Bihbeles Deewa religija un daschadàs tizibasschkiras.

Simtàm — nè, pateesibâ pat tuhkstoschàm tizibasschkiru, kas k r i s t i g a s tizibas, kaut gan wisàm tikai

weens Deews; saskana winu starpâ pat wairak ne kà nelaba — teiz, kahds sakars tàm weenai ar otru un kahds sakars tàm ar Bihbeles Deewa religiju? Schis ir weens no teem jautajumeem, us kureem apmeerinoscha atbilde wehl arween naw dota. Waj diwdesmitais gadu simtenis to dos? Mehs mehginasim sche to dot.

1. Daschadàs tizibasschkiras ir kalpojuschas, waj kalpo Bihbeles Deewa religijai. Katoli nostiproja Deewa jehdseenu un pahrnesa wehlakàm paaudsèm neskaitamas mantas. Bet zilweze wehl bij par meschonigu, lai winu spehtu pilnam reformet. Bet zilweze reformejàs, labojàs arween wairak, gahsdamàs eekschâ kristigâ tizibâ. Katoli darija wajadsigo lihduma darbu zilwezes laukâ. Un augli schai lihdumâ bij loti bagati, tee bij laba lihduma augli. Neskaitamus launumus zilweze atstahja sem Katolu basnizas eespaida un daudsi mihlestibas ispluhda no Katolu basnizas eestahdem nelaimigâ zilwezê. — Luters tihrija un nostiproja Deewa Wahrdu un graisija nóst weenu otru kahpuri no zilwezes koka. Milsigu darbu Luters padarija zilwezes laukâ, strahdadams tahlak no Katoleem apstrahdatâ lihdumâ. Un drihs ween tur issnda weens otrs zelms, lihdums sahka pahrwehrstees par tihrumu. Neskaitami augli usauga schai tihrumâ, nesdami zilwezei daudsi swehtibas. Ja tagad war brihwi issazitees par weenu otru leetu un tew neapgreesch kaklu otradi, kà tas lihdsigos apstahklos notika paganismâ, tad meklè to sahkumu schai parahdibai luterismâ. Zilweze tika stipri zaur Luteri reformeta, bet tur atlika wehl daudsi daudsi darba. — Menoniti nodibinaja draudses jehdseenu, apwilka Deewa laukam sehtu apkahrt — neusnehma wis draudsê kuru katru, bet tikai pateesus kristigos. Jau Luters to gribeja darit, bet nepaspehja. — Baptisti atnehma kristibai un wakarehdeenam mihstisko mahnitizibu un rahdija, ka kristiba ir durwis labi noschogotâ Deewa laukâ un wakarehdeens lauka stahdijumu apsihmejums. — Brahlu Draudse aisrahdija us eekschejo dsihwi, us swehtu dsihwi, un tà nokahrtoja stahdijumus ihstâ weetâ, pahrwehrsdama, tà sakot, tihrumu par dahrsu. — Metodisti un Pestischanas Armija speedàs us grehzineeku atgreeschanu un rahdija zilwezei, kà jaunus kozinus eestahda Deewa dahrsâ. — Kad nahks tas ihstais kopschanas, wezu augu audseschanaslaikmets, tad Deewa dahrss dabùs galigo darbu. Tas notiks Pehdejàs Deenàs, kad Rakstu atsihschana buhs pawairojusès un Swehtais Gars isleets us „wisu meesu." Kristigai draudsei stahw preekschâ swehtischanàs un schkihstischanàs laikmets, darischanas laikmets. Tam Wihna Dahrsam jatop pilnigam, lai Wihna Dahrsneeks spehtu eewahkt Sawus auglus. Tagad mehs redsesim sewischki Swehtà Gara darbibu, it kà sawâ laikâ ta Tehwa un ta Dehla darbibu.

* * *

„Bet Katoli un inkwisizija — Katoli un meschonisms Katolu draudsê?" tà peepildis mums weens otrs. Un ar to gribès sazit: Katoli naw ihstà Kristus draudse, tapehz ka winı darija daudsi darbus, ko Kristus nekad nebuhtu darijis un naw atlahwis darit. Schis eebildums atklahj weenu no teem awoteem, no ka ispluhst tizibu schkiru nesaskanas. Bet tiklihds us scho awotu kriht diwdesmitâ gadu simtena gaismas stari, tad tam ir mas pa masam jaissihkst. Diwdesmitais gadu simtenis rahda, ka 1) katra tizibasschkira ir darijusi un dara darbus, ko Kristus nebuhtu darijis, 2) ka neweena tizibasschkira naw ihstâ Deewa draudse, jo tàs ihstàs sarakstu wed tikai Deews, bet gan tizibasschkiràs war atrastees un ir ihstàs Deewa draudses lozekli, tas ir, tàs draudses, kuru sarakstu wed Deews un 3) ka ta ir neihsta tizigu lauschu pasihschanassihme, ja tikai tos atsihtu par tizigeem, pee ka neweens neatrastu grehku. Ja atsihtu tikai tos par tizigeem, pee ka neatrastu grehku, tad pasaulê nebuhtu netizigu zilweku, nedsi Kristus draudses, jo naw neweena zilweka pasaulê, kas buhtu bes grehka. Un ja muhsu deenàs rodas schur tur kahdi, kas apgalwo, ka tee wairs nemas negrehkojot, ari nesinaschanâ pahrsteigumâ un garigâ nespehkâ ne, nu, tad tee weenigi zaur sawu apgalwojumu peerahda, ka tee nesin, kas grehks ir un ko Bihbele sin sazit par to. Wezas Deribas leelee swehtajee — Noa, Ahbraams, Dahwids — ir kluhdijuschees sawâ dsihwê un Jaunas Deribas labakee wihri sin stahstit par sewi to paschu. Pahwils teiz: „Es gan neneeka neapsinos, bet tadehl wehl neesmu taisnots" (1. Kor. 4, 4) un „To labu, ko gribu, es nedaru, bet to launu, ko negribu, to es daru" (Rom. 7, 19) un „Kad Pehteris bija nahzis us Antiokiju, tad es tam azîs stahjos preti, jo winsch bij apsuhdsams" (Gal. 2, 11). Jahnis teiz: „Ja mehs sakam, ka mums grehka newaid, tad mehs peewilamees un pateesibas naw eeksch mums" (1. Jahn. 1, 8) un ja kas grehko, tad mums ir aisbildinatajs" (1. Jahn. 2, 1) un „Ja kas sawu brahli reds, ka tas apgrehkojas (1. Jahn. 5, 16). Jehkabs teiz: „Netopat daudsi par mahzitajeem . . . jo mehs" — pat mahzitaji — „kluhpam dauds" (Jehk. 3, 1. 2). Pantinos 1 Jahn. 3, 6 un 5, 18., us kureem „negrehkotaji" sewischki atsauzas, 1) runa ir par grehku, kas „ir us nahwi" (1. Jahn. 5, 16. 17), ka tizigais to 2) sawâ kahrtigâ, parastâ dsihwê nedara. Saprotams tizigais, kad tas atstahj sawu normalo, parasto dsihwi — sahk atkrist — tad tas isdara ari nahwesgrehku. Kehninsch Sauls, Ananija un Sawira, Imenejs, Aleksandrs, Figels un Ermogens, Demas ari sawâ laikâ bij tizigee, bet bija wehlak „tizibas leetàs kà sadragata laiwa postâ gahjuschi" (1. Tim. 1, 19. 20). Tà pat Ew. 5, 27— „negrehkotaju" otra stipra pils — negribu wis sazit, ka draudse pate no sewis, waj winas negrehkoschanas dehl buhtu „swehta un beswainiga," bet gan ka ta tahda ir tikai tad un weenigi Deewam kà teesnesim „preekschâ stahdot," kad tas Kungs winu „swehtijis un schkihstijis," ar ziteem wahrdeem issakotees — kad draudses grehki — „neswehtiba un neschkihstiba" — zaur Kristus taisnibu teek aisklahti, teek ne-

eewehroti, tapehz ka tas draudses weetneeks ir „bes traipekla un grumbas" (Ew. 5, 26. 27). Bihbele rahda, ka ari apustulu starpâ un winu waditâs draudsês atgadijàs grehki un nesaskanas, pat tik leelas nesaskanas, ka ar winàm netika galâ weetejà draudse. Ap. D. 15, 36—41. 1—12. 2; 6, 1. 2; 1. Kor. 5, 1—13; Gal. 5, 20 („schkelschanàs"—grehks). Ja jau tizigais neapgrehkotos, tad gan tas Kungs nekad nebuhtu dewis mums wiseem pasihstamo likumu: „Ja taws brahlis grehko" u.t.t. Mat. 18, 15—17. Salihdsini 1. Kor. 5, 11; 2. Tes. 3, 6. Tà tad neweena tizibasschkira sawâ wisumâ naw Deewa draudse, tadehl ka Deewa draudses sarakstu wed weenigi Deews (Jahn. P. 20, 15. 11—15), bet gan daschadâs tizibasschkirâs buhs Deewa draudseslozekli, tàs Deewa draudses, kuras sarakstu wed Deews, ja tee ispilda, ko prasa ewangelijums jeb Bihbeles Deewa religija — tà tad newis to, ko prasa kahda tizibasschkira. Mehs nelasam wis Jahn. P. Gr. 20, 12: Un es redseju tos miruschos, masos un leelos stahwam Deewa preekschâ un tàs simboliskàs grahmatas un tas katkismis tapa atwehrtas un zita grahmata tapa atwehrta, tàs un tàs tizibasschkiras lozeklu saraksts — waj nu winsch buhtu rakstits grahmatâ, waj ari tos lozeklus sinatu tà pat no galwas katra weetejà draudse, bes peerakstischanas. Gan wisas tizibasschkiras kopâ spehs sastahdit dauds Bihbeles Deewa religijas jeb ewangelijuma, bet wisu ari ne. Weena ween to nekad newarès. „Ak Deewa bagatibas un gudribas un atsihschanas dsilums!" Rom. 11, 33—36. Tas ir no weenas puses skatotees. No otras puses skatotees weens weenigs tizigs zilweks nes sewî wisu Bihbeles Deewa religiju — ewangelijumu wina galwenos wilzeenos, jo personiga paklausiba Deewa pawehlem ir ewangelijuma ispildischana. „Deewa walstiba ir eeksch jums." Lk. 17, 21. Ko katrs atsihst par Deewa gribu, tas jadara un newis tas, ko otrs atsihst. Tà kà nu Katoleem bij jadara lihduma darbs zilwezê, tad lai nebrihnamees, ka teem warbuht wiswairak kluhdu. Ne Deewa draudse bij ta, kas trakoja Katolu basnizâ, ne ewangelijums, ne Bihbeles Deewa religija, bet gan tas meschonisms ko zilweki, pluhsdami pee Kristus, bij eenesuschi no paganisma Katolu draudsê. Ari bes Katolu draudses buhtu tàs meschonibas notikuschas, kas notika Katolu draudsê, tikai wehl leelakâ mehrâ, jo paganisma wehsture preeksch tam dod wislabakos peemehrus — Deewa walsts attihstiba, pee kuras dauds bij strahdajusi Katolu draudse, waj pareisaki issakotees, pee kuras dauds bij strahdajis Deews zaur Katolu draudsi, atklahja zilwekeem Katolu draudsê kluhdas un ari neisleetotos, Deewa sagahdatos labumus un tuhlin radas laudis, kas dibinaja jaunu tizibasschkiru, pareisaki issakotees, sahka dsihwot pehz sawas pahrleezibas. Ne jau nu jaunajâ tizibasschkirâ bij wiss tikai labs; dauds tur tika radits gluschi jauns, kas nebij wezajâ, un dauds kas tika no wezâs panemts lihds sakroplots, dauds kas tika panemts, kas bij kluhda u. t. t. Bet pa leelakai dalai katra eewehrojamaka tizibasschkira peenesa kahdu labu akmeni Deewa nama — Bihbeles Deewa religijas buhwei. Bij jau ari atsihschanas — tizibasschkiras, kas pa leelakai dalai nepeenesa wis labu, bet gan launu. Nu, no ta launa atkal Deewa nama zehlaji mahzijas, kas neder Deewa draudsei un jo ruhpigaki nodroschinajàs pret launumu. Launums beeschi ween ir bijis par eemeslu dascha labuma dabuschanai. — Pahrrunatais skaidri mahza, ka nesaskanas tizibasschkiru starpâ ir neprahts, ka mums sawâ starpâ ir jasaprotas labaki ne kà lihds schim, tapehz ka daschadàs kristigàs draudses ir tikai buhwes akmeni, materials Deewa nama buhwei un nekahdâ sinâ tas nams pats.

(Turpmak wehl).

Stahsti un dsejas.

Wina pehdâs — „Ko gan Jesus daritu?"

Swehtischanàs stahsts no Tscharlsa Scheldena.

(Turpinajums).

Swehtdeenas rihts Sterlinga namâ pagahja kà jau parasti wisâ klusumâ. Jaunawas pulksten weenpadsmitos pastahwigi gahja uf basnizu. Sterlings pats nebij draudseslozeklis, bet tomehr maksaja leelas summas draudsei un beeschi ween gahja uf rihta deewwahrdeem. Schoreis tas nenonahza pee brokastim un wehlak suhtija zaur sulaini sinu, ka nejuhtotees deesgan spirgts, lai iseetu. Tà Rose ar Felizijâ weenas aisbrauza uf Nazaretes basnizu un nosehdàs sawas gimenes krehslos.

Dr. Bruhsam eenahkot basnizâ, kahpjot kanzelê un atwerot Bihbeli, kà jau parasti, pat wina labakeem pasinejeem wina istureschanàs nebuht nelikàs sawada. Deewwahrdit ika eesahkti kà jau parasti. Winsch bij neustraukts, balss noteikta. Weenigi wina deewluhgschanâ laudis wisupirms pamanija kaut ko jaunu, waj sweschu. Pa teem diwpadsmit gadeem, kamehr Dr. Bruhss bij Nazaretes draudses mahzitajs — war droschi sazit — draudse tahdu luhgschanu nebij dsirdejusi. Kà gan lai luhgtu Deewu mahzitajs, kas paschulaik bij pahrdsihwojis leelu pahrmainu kristigâs juhtâs, kuras gluschi bij pahrgrosijuschas wina uskatus par pakaleeschanu Jesum? Neweenam Nazaretes draudsê ne-eenahza ne prahtâ, ka mahzitajs Kalwins Bruhss, zeenijamais, isglihtotais, besruhpigu dsihwi paraduschais deewwahrdu sinaschanu dakters, daschas deenas atpakal bij raudajis kà mass behrns, zelos nometees, luhgdamees spehku un duhschu un dabu, kas lihdsinatos Kristus dabai, no Deewa, lai spehtu sazit sawu schis swehtdeenas spredikî. Wina luhgschana, tihri neapsinotees, atklahja wina dwehseles peedsihwojumus, ko gan Nazaretes draudse bij reti dsirdejusi un gan wehl nekad no schis kanzeles.

Klusajâ starpbrihtinâ, kas sekoja luhgschanai, skaidri manija gariga spehka wilni pluhstam sapulzê. Pat weenaldsigee nojauta to. Felizijai, kuras juhtigà garigà daba ahtri tikàs ar katru kustibu, isgahja trihsas zaur meesam, nojauschot pahrdabigo spehku. Kad wina pazehla galwu

us augschu un paskatijàs us mahzitaju, winas skateenâ bij lasama nojauta tam, kas tagad notiks.

Un wina nebij weeniga, kas tà juta. Luhgschanâ un winas sekâs bij kautkas, kas ustrauza daudsus jo daudsus Nazaretes draudses mahzeklus. Wisi, wihreeschi un seeweetes, paleezàs us preekschu. Un kad Dr. Bruhss eesahka runat par sawu weesoschanos Rehmondâ, eewadot sawu sprediki, sapulzetos bij nomanams dsilsch waldsinajums, kas runatajâ modinaja zeribu, ka notiks gariga kristiba, kahdu winsch wehl nekad sawâ darbibaslaikâ nebij peedsihwojis.

„Paschulaik atgreeschos no Rehmondas," Dr. Bruhss eesahka, „un gribetu atstahstit jums drusku, kahdus eespaidus esmu dabujis no tureenes kustibas."

Winsch kluseja un wina skateens pahrlidoja pahr wina ļaudim, pilns dsiļas lihdsjuhtas preeksch teem, bet ari pilns nesinaschanas un ruhpju par to, kà wina ļaudis saņems to, ko winsch teem sazìs. Zik daudsi no wina bagateem, smalkajeem, ehrtibas un gresnibas mihletajeem draudseslozekļeem gribès sapraft to ussaukumu, ar ko winsch drihs greesisees pee draudses? Skaidribas par to winam nebij nekahdas. Tomehr sawu zihniņu winsch jau bij iszihnijis; winsch bij gataws — zeest. Winsch turpinaja sawu runu, pehz ihsas kluseschanas, atstahstidams sawus peedsihwojumus Rehmondâ. Draudsei jau schis tas bij sinams par Rehmondas pirmàs draudses mehģinajumeem darit, kà Jesus buhtu darijis. Wisâ walstî ļaudis waldsinaja solijuma sekas, kas tik daudsu dsihwê bij tapuschas par pateesu stahstu. Indrikis Makswels beidsot bij isschķihrees, ka tas laiks ir peenahzis, meklet beedrus zitâs draudsês wisâ walstî. Jaunà mahzekļu draudse Rehmondâ bij israhdijusès tik wehrta sawos panahkumos, ka Indrikis Makswels wehlejàs, kaut wisa kristiga draudse dalitos ar mahzekļeem Rehmondâ. Paschulaik jau bij eesahkusès kahda brihwprahtigo kustiba daudsâs draudsês wisâ walstî, sekot zeeschaki Jesus pehdam. Kristigas Jaunibas beedribas apsweiza daudsâs draudsês solijumu ar sajuhsmu un usņehmàs darit, ko Jesus daritu, un tàs sekas jau bij manamas dsiļakâ garigâ dsihwê un spehkâ, kas atstahja eespaidu us draudsi un lihdsinajàs jaunai dsimschanai preeksch draudseslozekļeem.

Wisu to Dr. Bruhss stahstija saweem ļaudim weenkahrschi un ar personigu waldsinajumu, kas azim redsot nosprauda zeļu tam pasiņojumam, kas nu sekoja. Felizija bij usklausijusès katru wahrdu ar leelu usmanibu. Wiņa tur sehdeja blakus Rosei, nesaskaņâ it kà uguns blakus sneegam, kaut gan ari Rose bij tik usmaniga un ustraukta, zik tai tas tik bij eespehjams.

„Mihļà draudse," winsch sazija — un pirmo reisi pehz wina luhgschanas wina eekschejais uskustinajums parahdijàs balsî un istureschanâ — „gribu usaizinat Nazaretes draudsi solit to paschu solijumu, ko solijusi Rehmondas pirmà draudse. Sinu, ko tas nosihmè preeksch jums un manis. Tas atnesis, warbuht, saudejumus sadsihwê. Tas nowedis — ļoti war buht — daudsos gadijumos pee naudas saudejumeem. Tas radìs zeeschanas. Tas dos to paschu, ko dewa pakaļstaigaschana Jesum pirmâ gadu simtenî — saudejumus, zeeschanas, apspeeschanu, schķirschanos no wisa, kas naw kristigs. Bet ko nosihmè eet Jesum pakaļ? Kristus mahzekļu mehraukla ir ta pate tagad, kà tad bija. Teem, kas brihwprahtigi apņemas Nazaretes draudsê darit, ko Jesus buhtu darijis, weenkahrschi jasolas miht Wina pehdâs, kà Winsch mums pawehlejis."

Atkal mahzitajs Bruhss kluseja un nu skaidri bij redsamas wina usaizinajuma sekas tajâ kustibâ, kas norisinajàs sapulzê. Winsch wehl peemetinaja — meerigâ balsî — lai wisi tee, kas apņemtos dot solijumu, darit, ko Jesus buhtu darijis, paliktu atpakaļ pehz rihta deewwahrdeem.

Tad tuhliņ winsch sazija sawu sprediki. Mateus 8, 19 bij wina pahrrunajamais deewwahrds: „Mahzitaj, es Tew eeschu pakaļ, kurp tu eesi!"

Tas bij sprediķis, kas aisskahra apņemschanàs dsiļakos awotus; sprediķis, kas atklahja ļaudim tos usskatus, ko bij eeguwis wiņu mahzitajs; sprediķis, kas klausitajus aiswеda kristiguma pirmâ gadusimtenî; par wisu — sprediķis, kas lika pahrdomat, kapehz mehs esam kristigâ draudsê. Tas bij sprediķis, kahdu tikai weenreis war sazit sawâ muhschâ un kursch sewî satura deesgan, lai zilwekam deretu wisâ wiņa muhschâ.

Deewwahrdi nobeidsàs klusumâ, kas tikai mas pa masam sahka beigtees. Basnizeni pehz brihscha sahka schur tur peezeltees, bet it kà negribedami, it kà wilzinadamees.

Rose tomehr dewàs steidsigi ahrâ no sawa mihkstà sehdekļa un, kad ta bij widus ejâ, apgreesàs un mahja Felizijai ar roku. Peezehlàs tad ari wisa draudse.

Felizija tuhliņ atbildeja us mahsas mahjeenu. „Es palikschu," ta sazija un Rose no winas balss noprata, ka Felizija nemainìs sawu apņemschanos kà jau zitos gadijumos. Tomehr Rose gahja atpakaļ pahris solus wiņu krehslu rindâ un luhkojàs mahsâ.

„Felizij," ta tschukksteja — un dusmu sahrtums bij winas waigos — „ta ir ģekiba. Ko tu wari darit? Tu padarisi kaunu sawai ģimenei. Ko teiks tehws? Nahz!"

Felizija raudsijàs us mahsu, bet tuhliņ neatbildeja. Winas luhpas kustejàs luhgschanâ, kas nahza no juhtu dsiļumeem, kuri nosprauda tai jaunu dsihwi. Wiņa kratija galwu.

„Nè, es palikschu! Es solischu solijumu. Esmu gatawa tam paklausit. Tu nesini, kapehz es to daru."

Rose pameta tai weenu skateenu, apgreesàs tad un gahja no krehslu rindas ahrâ un tahļak pa basnizas eju. Wiņa pat neapstahjàs, lai sasweizinatos ar sawàm pasiņam. Basnizas durwîs ta sastapàs ar Delano kundsi, kura ari paschulaik atstahja basnizu.

„Tà tad ari juhs nepeeweenosatees daktera brihwprahtigo beedribai?" Delano kundse jautaja sawadâ balsî, kas Rosei sadsina sahrtumu sejâ.

„Nè — un juhs? Weenkahrschi neprahtiba. Arween esmu usskatijuse Rehmondas kustibu kà eekarsumu — sa-

„Kristigs Westnesis" Nr. 9, 1912. g.

ruhsimu. Juhs sinat, ka muhsu mahjasmeita Raele mums zaur wehstulem wisu pastiwa."

„Ja, esmu dsirdejusi, ka wairakos gadijumos tas setas pa leelakai daļai ir posts. Man schkeet, ka Dr. Bruhss sehe ari weenkuhrschi sagatawos trauzejumus. Isnahkums buhs, Nazaretes draudse tiks saschkelta. Juhs redsesat, ka tà buhs. Draudse ir wesels pulks ļauschu, kam tahds stahwoklis, kà tee newar usņemtees tahdu soļļumu un to ispildit. Pate esmu weena no tam," Delano kundse peemetinaja.

Kad Rose aissneedsa mahjas, winas tehws stahweja kà parasti pee kuroschas krahsns un pihpeja zigaru.

„Kur Felizija?" tas jautaja, kad Rose eenahza weena.

„Wina palika uf pehzsapulzi," Rose ihsi atbildeja. Wina nometa wirsdrehbes un gribeja paschulaik dotees pa trepem us augschistabam, kad Sterlinga kungs tai sauza pakaļ: „Us pehzsapulzi? Kas ta par pehzsapulzi?"

„Dr. Bruhss usaizinaja draudsi solit Rehmondas solijumu."

Sterlings isņehma zigaru no mutes un grosija to nemeerigi pirkstos.

„Nesagaidiju to no Dr. Bruhsa. Waj daudsi draudseslozekli palika?"

„Nesinu. Es nepaliku," atteiza Rose un skrehja pa trepem augschâ, atstahdama tehwu weesu peenemschanas istabâ.

(Turpmak wehl).

Mana dwehsele.

Es sinu, ka kruhtîs man dwehsele,
Kas nemihlè spihdoscho seltu;
Pat ari tad nè, kad pasaule
Par wisu augstak to zeltu.

Es sinu, ka kruhtîs man dwehsele,
Kas nedaris tuwakam pahri;
Pat ari tad nè, kad zilweze
Weens otram dser asinis kahri.

Es sinu, ka kruhtîs man dwehsele,
Kas kahdreis bij mihkstina — balta,
Bet tagad — kaut krahsa naw sudufe —
Ir tahda kà zeeta, kà salta.

Es sinu, ka kruhtîs man dwehsele,
Ta — suhtnis no tahdas semes,
Kur sidraba strautini burbulè —
No jaunas Jerusalemes.

Pigmejs.

Dsejas prosâ.

W. Fetlera.

4.

Ap wakara laiku buhs gaisma.

Zakar. 14:7.

No rihta apmahzees ir gaiss un sibens sib un pehrkons sper, pat saules waigs ir rupjsch kà maiss, un krusa graudus behrtin ber. Bet pirms wehl deena nobeigsees un semei nakts par segu kļuhs, wehl saule selta starus lees: **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

Kad isleets Wasarswehtku Gars un pirmà Kristus draudse dsimst, jo peeaug tizigajo bars, jo wajaschanas nenorimst. Tas tumsas kungs grib plositees lihds pehdej's draudses pihlars gruhs, bet, masais pulzinsch, nebihstees: **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

Kas Kristum sahzis pakaļ eet, tas tuhdaļ kahrdinats top daudsi, sahk winu nizinat un smeet, par traku, waj par swehto sauz... Un pascha sirdî zihninsch ass, winsch trihz, waj uswaru reis guhs!? Te, kad wistumschaks, isdsird tas: **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

„Ap wakarlaiku!" Newar buht! Pehz wakara tak sahkas nakts! Tad saules gaismai jaissuhd un wehl tik pahrak paleek dakts! Bet semes nakts ir Debess rihts, un kad wismasak zerat juhs: Deews dara to, kas negaidits — **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

Seltgalwu, sudrabkruhtim tehls, no wara—gurni, leelos — dselss, pusdselss, pus mahla kahjas — schehls gals tam, ko grehks par deewu zels. (Danij. 2:1, 1—35). Bes zilwekrokam Akmens kriht, Winsch satreez to, kas treeza muhs, bet Pats sahk semi peepildit: **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

Un tad nahks Deena! Wairs nekad pahr semi saule nenoees; tee tizigee buhs tempels tad, un winu gaischums buhs pats Deews. Nakts tumsa semi nenomahks, jo grehks wairs sirdî neeekļuhs, bet pirms schì laimesdeena nahks — **ap wakarlaiku gaisma buhs!**

Sargs, zik gara wehl nakts?

Misione — eekschsemes un ahrsemes — misionessapulzes — ewangelisazija — misioneszeļojumu atstahsti.

Ewangelisazijas sapulzes Leepajâ.

Pahwila draudses jauneeschi weenmehr issazija domas sarihkot Leepajâ swehtischanâs sapulzes sem br. W. Fetlera wadibas. Beidsot winu wehleschanâs ari peepildijâs un leetas tiktahļu nokahrtoja, ka wareja sapulzes noturet 3 deenas un ari eeaizinat mihļo br. Fetleri.

War redset, ka jaunee ļaudis naw apmeerinati ar parasto dsihwi, ziti aiseet pasaulê un paleek par deewleedscheem; otri, to redsedami, zenschas atkal pehz pilnigakas dsihwes. Wini lasa un atkal lasa mihļo, wezo grahmatu Bihbeli, un sahk ari to pahrdomat: „Tos remdenos es isspļauschu no sawas mutes!" Breesmigs wahrds, atleek isschkirtees, waj nu buht auksteem, waj karsteem. Un tapehz jauneeschi teek daudsreis usskatiti kà nemeerigi, nepaklausigi un naidu zehleji draudseslozekli. Jauniba, domà, meklè un pehta un ja nu reis muhsu dsihwe pamasam nowirsas no Bihbeles pamateem, waj tur lai nu weenaldsigs paleek. Jaunibai rit karstas asinis, winai ir energisks gars, kursch meklè tikai dsihwu noteiktu darbibu. Waj tas naw leels preeks, redsot jaunibu zenschamees dsihwot tahdu dsihwi, kà Bihbele mahza, tikai tahdu un ne zitadu. Waj schinîs laikos gan naw eespehjams stahwet par pateesibu, nodot pat dsihwibu par

to, ja tas teek prasits. Mums tikai wajaga stipras tizibas un spehka no Deewa, tad mehs droschi dosimees us preekschu, gahsdami netizibas un weenaldsibas muhrus. Atminesim tikai muhsu preekschteschus, kuri par sawu tizibu zeeta daudš un to aisstahweja nenogurdami. Mehs sinam un ari lasam, kà stahw rakstits: „Nepaleekat tai pasaulei lihdsigi,“ bet kurâ weetâ to islasam, tur ari beeschi tas paleek un tahlaku neteekam, bet ikdeenas gan paleekam lihdsigaki pasaulei ar sawu ikdeenischko dsihwi un ar saweem demonstratiweem isrihkojumeem, kuri daudsreis norit tik sekli, tik tukschi. Mums buhtu daudš patihkamaki Bihbeli peemehrot muhsu modernajai dsihwei, modernajam usskatam. Waj Bihbele nebuhtu daudseem mihlaka, ja weenigi tur nestahwetu rakstits: „Nekrahjeet sewim mantas wirs semes, kur kodi un ruhsa tàs maitâ un kur sagli rok un sog. Neweens diweem kungeem newar kalpot. Juhs newarat kalpot Deewam un mantai. Tahlak: „Tapehz jums nebuhs suhdsitees ne sazit: ko ehdisim, jeb ko dsersim, jeb ar ko gehrbsimees? Bet dsenatees papreeksch pehz Deewa walstibas.“ Mums beeschi usnahk jautajums: Ko? Waj newar kraht mantu, naudu un tad Deewu ar no wisas sirds mihlet? Bet kur juhsu manta, tur ari juhsu sirds. Kapehz tizigee paleek weenaldsigi? Waj gan ne tapehz, ka wini dsenas papreekschu pehz sawas walstibas nodibinaschanàs un tad tikai pehz Deewa. Laseet un pahrdomajeet „Tos remdenos es isspkauschu no sawas mutes.“ Waj lai scheem wahrdeem weenaldsigi paejam garam, tos nepahrdomajuschi, kahda nosihme teem ir pee muhsu dsihwes? — Ak kaut juhs Jesu tà eemihletu, ka wisa juhsu dsihwe to peerahditu.“ Tà sazija br. Fetlers pehdejàs Leepajas sapulzês, kuras notika 30. un 31. julijâ un 1. augustâ sch. g. Pulkst. 6 wakarâ sapulzes preeksch tizigeem un 8 wakarâ wispahrigas ewangelisazijas sapulzes. Tee, kuri buhs bijuschi br. Fetlera sapulzês, sinàs jau labi, kahdas swehtibas tàs atstahj us zilweku, jo br. Fetlers ir pirmais no muhsu Latweeschu tautas, kas kaut zik eeejoschaki isskaidro par Swehto Gara nosihmi un darbibu. No tizigo sapulzem Leepajâ domaju, neweens neisgahja, kursch nebuhtu no winàm sanehmis jaunus spehkus, jaunas swehtibas un apnemschanos dsihwot tà, kà tee Raksti saka. Ihpaschi pehdejà wakara tizigo sapulzê br. Fetlers runaja pamahzidams un paskubinadams brahlus un mahsas wairak us Deewa wahrdu lasischanu, aisluhgschanu, sazidams: „Mihlejeet sawus preekschneekus, mihlejeet zits zitu, wehlejeet wiseem labu, dsihwojeet weenprahtibâ, atgreeschatees no grehku dsihwes un swehtijatees ar wisu tam Kungam. Deewa wahrdâ es saku, nekrateet wisu, kas neschkihsts, wisu, kas neswehts un kalpojeet tam Kungam ar wisu sirdi.“ Naw spehja man wisu usrakstit, bet tikai waru sazit, tee bija sirsnigi isjusti pamahzoschi swetischanàs wahrdi, kuri paliks mums weenmehr atminâ. Tapat tizigo sapulzês us daschu luhgumu tika paskaidrots, ko nosihmè 100 proz. preeksch Kristus, jo daudsi to saprot nepareisi un sawas nepareisàs domas isskaidro ari ziteem. Gribu tikai weenu teikumu peewest no br. Fetlera isskaidrojuma: „Waj pateesi tizigs zilweks war ko saukt par sawu, waj wiss nepeeder Deewam un waj mehs sawu mantu, naudu gadijenâ, ja tas buhtu wajadsigs, neatdotu wisu tam Kungam, un ja tà naw, tad mehs to Kungu nemihlejam! Tiziga zilweka manta nepeeder winam, bet Deewam!“ Swarigs preeksch katra tizigà pahrdomaschanai. — Ak kaut mehs weens otru nepahrprastu, bet zenstos wairak eepasihtees, jo bes pasihschanàs newar buht brahlu mihlestiba un ja kas sawu brahli nemihlè, kà lai nu tas Deewu mihlè? Brahli, mahsas, nedomajeet un nerunajeet zits no zita launu un netizat tuhdal, ja kahds par kahdu ko launu saka, jo nesahles aug paschas, bet roses wajaga kopt un laistit. Ja mehs gribesim wairak par zitu dahrseem raknatees, tad muhsu roses tahrpi noehdìs. Pahwils 1. Kor. 4. n. 5. p saka: „Tad nu neteesajeet neko preekschlaikâ, kamehr tas Kungs nahks, tas ari wedìs gaismâ, kas apslehpts tumsibâ un darìs sinamus sirschu padomus; un tad ikweenam sawa teikschana buhs no Deewa.“ — Kad pehdejâ sapulzê br. Fetlers usaizinaja palikt kopâ tikai tos, kuri wehlas mantot pestischanu, kuri wehl naw skaidribâ par sawu grehku peedoschanu un wehlas to sanemt un luhgt kopigi Deewu — kahds swehtigs eespaids bija redsot, trihs lihds tschetrus solus pilnus zilwekus kuri nodewàs ar wisu sirdi Deewam, noschehloja sawus grehkus un mantoja pestischanu. Weens wahrds: „Waj tu tizi?“ un ja tu tizi, „tad sanem.“ Us pestischanu naw jagaida gadeem, ka daschi to mehds sazit, bet ja tu wehlees, wari schodeen kluht pestits un buht laimigs. Waj tas naw preeks, redsot Leepajâ wehl tikdaudš zilweku, kuru dwehseles gatawas eet Jesum pakal. Schodeen wini saprata Wina balsi: „Nahz Man pakal!“ Bet wehl ir daudš Leepajâ, kuri buhtu gatawi ari eet pee Jesus. Waj tà ko redsot, mehs pestitee, lai dihkâ stahwam. Ne! Eesim un teiksim wahrdinu par Jesu! Daudsi us sapulzem bija eeradauschees no Wainodes, Preekules, daschi dabujuschi sinat par Leepajas sapulzem, nahkuschi kahjam werstim. Daudsi atkal tikai tad dabujuschi sinat, kad jau sapulzes bija nobeigtas, jo tas wiss notika tapehz, ka sapulzes pehdejâ nedelâ bija eespehjams tikai nokahrtot, tà kà gandrihs neisnahza plaschaki issinot. Tas ween jau leezina, ak

daudsi par winām nesinaja, jo ar katru wakaru Pahwilu draudses telpas radās pahrpildītakas, it ihpaschi pehdejā wakarā bija loti daudſ apmeklejaju. Pahwila draudses preeſtais mahſas, jauneeschi un dſeedataji luhdſa br. Fetleri palikt wehl weenu wakaru pee mums, bet daschu eemeslu dehļ br. Fetlers newareja palikt. Bet tad luhdſa no nahkoschā pirmā eeluhguma neatteiktees, bet nahkt uſ Leepaju. Peenahza nemanot br. Fetlera aiſbraukschanas brihdis. Laudis wehl weenmehr winam apkahrt, apkraudami to ar daschadeem jautajumeem, it kā nemaſ negribedami schķirtees, bet tomehr laiks rahda doties uſ staziju. Leels pulks brahļu un mahſu steidsas iswadit br. Fetleri, starp iswaditajeem ari eeradusches daschi sludinataji, kora wadoni u. d. z. — Eebraużot Leepajā br. Fetlerim no Pahwila draudses jaunawu beedr. tikka pasneegts skaists roschu puschkis ar baltu lenti un uſrakstu „Esi sweizinats — Leepajā.“ Aiſbraużot — atkal roschu puschkitis ar sarkanu lenti un uſrakstu „Deews ar Tewi — lihdſ atkal tikſimees!“ — Wilzeenam jau drihſ aiſejot, wisi atnahkuschee iswaditaji uſ perona, nodseed dſeesmu „Deews mihlestiba,“ pehz kam daschi sirsnigi atwadischanās wahrdi, rokas speedeeni — te peepeschi wisu pahrtrauz, weens weenigs swans un azumirkli muhſu azu preekschā rehgojās weenigi sleedes . . . Zik sen schai paschā weetā tikamees — un turpat atkal bija jaschķiras.

Kā br. Fetlera sapulzes nes ari zitejadā sinā swehtibas, to peerahda sekoschais: Pahwila draudsē, pehz preekschpehdejā Leepajas apmeklejuma, nodibinajās kahda swehtdeenas skolneetschu beedribina, kurā tagad br. Fetlers buhdams Leepajā nehma dalibu. Beedribinai ir sawa preekschneeze, palihgs, kaseerene u. t. t. Wisas beedrenes, iſnemot daschas, naw ilgi, ka nahkuschas draudsē un pa leelakai daļai nodarbojas fabrikā, daschas ari apmeklē widus- gan ari priwat-skolas. Beedrenes pulzejas wairak reiſes nedelā luhgschanas stundās un noteikti katra, katru deenu lasa Bihbeli, ka ari eet un dala traktatus, gan Kreewu, gan Latweeschu walodās. Lai dalischana buhtu droschaka, tad winas mehdſ eet pa diwam kopā. Noskatotees uſ beedrenu darbibu, war redset ka winās mahjo energija, un mihlestiba uſ darbu preeksch Kristus. Minetās swehtdeenas skolneezes sapratuschas, ka ar to wehl naw wiss jau dſihwē sasneegts, ja topam tizigas un tad domajam: „Tagad jau nu wiss peepildits, nu war meerigi paduset!“ — Stahstisim scho preeka sinu, ka sirds no laimes pahri eet, ari ziteem.“ Waj par tahdu leelu laimi, ko Jesus preeksch mums darijis, waram zeest kluſu, nesazijuschi tahlak. Leels preeks redset gan jaunus, gan wezus ejam weenu zeļu roku rokā. — Jauneem tizigeem, schaubu ihschos, ka ari pamahzidami un stiprinadami tizibā idreiſ nahk palihgā ar padomeem un mihleem aiſrahdeem muhſu draudses lozekli, skolotajs A. Eichmanis, eepinsch, m. M. Strasdin u. z. — Mihlesim Jesu, mihlesim ari wiſus muhſu draudschu wadonus, luhgſim par wineem Deewu un paturesim atminā winu dahrgās mahzibas. „Peeminee t ſawus waditajus, kas jums to Deewa wahrdu runajuschi. Uſluhkojeet winu dſihwoschanas galu un dſenatees winu tizibai pakaļ.“ Ebr. 13, 7. Ans.

Drukas kļuhda: Schi numura 15. lap. puſē, 15 rind. no augschas, naw jalasa „netizigu,“ bet gan „tizigu zilweku.“

Kahdi tawi draugi?

Grahmatu un laikrakstu apskats.

Redakzijai pasneegta schahda jauna grahmata: **Diwpadsmit apustulu mahziba.** (Didache ton dodeka apostolon). Weens no wezakeem kristigo rakstneezibas darbeem, no otrā gadu simtena nesen uſeets Konstantinopoles patriarka bibliotekā. Greekiski metropolita Filoteja Brienija isdewums. Latwiski pehz liz. Dr. Aug. Winsches no P. Lauberta. Maksā 5 kap. 1912. P. Lauberta apgahdibā, Schagares eelā Nr. 11, Jelgawā.

„Diwpadsmit apustulu mahziba,“ waj ari kā winu zitadi sauz — „Ta Kunga mahziba no diwpadsmit apustuleem preeksch paganeem (tautam),“ waj ihsi peeminot — „Didache“ (tas ir, „mahziba“), useeta Konstantinopoles patriarka bibliotekā, 1875. gadā, no Greeku metropolita Brienija, pehz leetprateju domam — sarakstita laikmetā no 120—160 pehz Kristus, ir weens no wehrtakeem teologiskeem raksteem, kas mums wispahri ir no pirmo kristigo draudschu laikmeta — sinams, atskaitot Jaunās Deribas swehtos rakstus, jo Swehteem Raksteem lihdsiga ta naw — tajā pat maldibas — un par Deewa eedwehsto wahrdu to uſskatit newajaga. Gan ne dogmatika jeb tizibasmahziba — atsihschana, ir tas swarigakais schinī rakstinā — tai sinā jau ari mums Jaunderibā sazits deesgan — bet gan kristigas dſihwes tehlojums tajos laikos, par kureem Jaunderiba nestahsta un kad kristigee tomehr wehl dſihwoja pa leelakai daļai, tā sakot, no apustulu teeschā mantojuma.— Rakstinu uſmanigi lasot, tu juhti, it kā tu sehdetu kahdas pirmo kristigo draudses tizigo sapulzē un klausitos draudses wezaju tehwischkos, pa leelakai daļai ļoti saprahtigos un dſiļdomigos pamahzijumus jeb „sprediķus.“ Un kahds ir scho „sprediķu“ saturs? Wispirms te runā uſ laudim, kas jau ir pestiti weenkahrschi zaur tizeschanu, ka Jesus ir tas Kristus, tas ir, kas peedod un peenem par sawu behrnu katru beſ nekahda nopelna no peenemamā puses, ja tikai tas no wisas sirds saka: „Kungs, ja Tu gribi, Tu mani gan wari schķihstit.“ Un tad tas ir schķihstits un tad sahkas, aiſ pateizibas par schķihstischanu, kristiga dſihwe, ko mahza „Didache.“ Ne kristiba, nedſ wakarinsch pehz „Didaches“ wehl kristigeem naw wahrti uſ Debesim; nedſ tee ir jaunpeedsimschana, nedſ grehku pee-

doschana, tapehz ka to tee jau bij dabujuschi, tizot Jesum kā Kristum un tadehł to wairs teem tajā noluhkā newajadseja. Kristiba teek isdarita pee teem, kas eepreeksch pamahziti par kristigu dsihwi un nopeetni sagatawojuschees, „gawejuschi" un kristischana pate noteek, parastos apstahkłos, pagremdejot, ne apslakot. Pee wakarina teek leetota dabiga maise, ne oblates, tadehł runa par „salaustu maisi," un wakarinsch pats sawā nosihmē wehl arween naw nekas zits kā „pateikschanās" par jau dabuteem labumeem, kā to wakarina wahrds rahda. Wehl arween zeło apkahrt ewangelisti, misionesstrahdneeki pehz Bihbeles parauga, kuru isturefchanās pa leelakai dałai — weenā weetā tee paleek tikai weenu, waj diwas deenas — ir łauschu, ne sawa labuma mekleschana, kaut gan ari neihsto apustułu jau deesgan, jo zitadi neaprakstitu tos tik plaschi. Kristigee wehl arween sawu mantu usskata kā ta Kunga mantu un dod tadehł no wisa pirmajos to mantu ihpaschneekam — tam Kungam. Muhsu swehtdeena jau teek swehtita. Katrai draudsei ir wairaki weetejee eeredni, kurus iswehl draudse pate, neskatidamees us winu eewehrojamako stahwokli sadsihwē, bet gan skatidamees us winu deewbijibu un winu raksturi. Grehks wehl arween teek teesats tizigo starpā. Beigās wehl nebuht naw aismirsts pat pamatigi aisrahdit sagatawotees us Antikrista laikeem, kuri, kā sinams, ir pirms ta Kunga atnahkschanas un pat mums wehl stahw preekschā. Wispahri swehta nopeetniba un swehta dsihwe, kas pilnam atschkiras no pasaules, walda tizigo starpā. — Usmanigai azij — rakstinsch ari neslehpj tos dihglus, pat sehklas graudinus, no kureem iszehluschās tagadejās maldibas. Ihsi sakot, rakstinsch ir łoti bagata raktuwe katram kristiguma pehtneekam.

Japeesihmē wehl, ka rakstinsch zehlees no Juhdu kristigo aprindam. Leekas, ka rakstina pirmā dała, kurā apraksttiti tee diwi zeli, padomi katra personigai dsihwei — buhs rakstina pamats, kas iszehlees wispirms un gan buhs dabujis wina garako nosaukumu; wehlak „teem zeleem" buhs peeweenota rakstina otra dała — padomi draudses dsihwei — un tad rakstinsch buhs tizis nosaukts tajā ihsakā wahrdā — „Diwpadsmit apustułu mahziba."

Nodału eedalijuma naw pirmrakstā. — Eekawās (tā) ar ziteem burteem eeliktee wahrdi ir weenigi eepreekschejā pahrtulkotā wahrda otrs tulkojums, waj neisprotama paskaidrojums, lai tā pehz eespehjas pilnam isteiktu tās domas, ko isteiz pirmraksts un tā dotu eespehju domatajam mantot wairak preeksch sewis. Ja tulkojums kahdā weetā naw wisai gluds, tad tas ir ar nodomu, lai gandrihs burtiskā tulkojumā rahditu pirmraksta ihpatnibas. P. Lauberts.

NB. Scho eewehrojamo grahmatinu, isplatischanai daudsumā, aprehkina apgahdatajs, pee wina pascha 10, waj wairak gab. pastellejot, par 3 kap. gabalā, bes aissuhtischanas. Suhtijums maksā 1 kap. gabalā.

— Apgahdatajam buhtu łoti pakalpots, ja tas tuhlin sanemtu apstellejumus, tad ta pascha pirmā isdewuma salikumu waretu isleetot ari otram isdewumam, ja tahds israhditos par wajadsigu. „Kristigā Wehstnesa" grahmatina netiks nodrukata.

Apskats.

Sinas par draudsem, beedribam, jaunekscheem, dseedatajeem, swehtdeenasskolu un zitām garigām kustibam; sinas par dsimtenes un zitureenes garigeem darbineekeem; ihsas sinas par sadsihwi; likumi un waldibas sinojumi (wairak garigās leetās).

Wisas minetās sinas schimbrihscham luhdsam suhtit P. Laubertam.

Pirmā Golgatas Swehtischanās Saeima preeksch eedsihwinaschanās kristigā dsihwē un atsihschanā no **11.—18. nowembrim** sch. g. Rigā, Golgatas Namā, Hospitala eelā Nr. 24.

Wisus draugus, kas issalkuschi un kam slahpst pehz taisnibas, sirsnigi uсluhdsam no Kursemes un Widsemes us scho pirmo tahdu saeimu ihpaschi preeksch latweescheem Rigā. Eepreekschejas „swehtischanās sapulzes" Jelgawā ir bijuschas par leelu swehtibu, un Rigā mehs gaidam us wehl leelakām. Luhdsam muhsu draugus jau tagad sahkt luhgt pehz Swehta Gara swaidischanas preeksch runatajeem un klausitajeem.

Schis sapulzes taps noturetas brihwā kristigā garā, bes tizibas schkiru isschkiribas, pehz Keswikas (Anglijā) un Blankenburgas (Wahzijā) saeimu parauga. Muhsu motto ir: „Wisi tizigajee — weens eeksch Jesus Kristus." No ihpascha swara schis sapulzes buhs preeksch mahzitajeem, misionareem, swehtdeenas skolu un jaunibas strahdneekeem, ka wispahri preeksch tizigeem. Tadehł eeluhdsam nopeetnus kristigus łaudis no wisām aprindam — luteranus, baptistu, brahłu draudses, ewangeliskos kristigos, metodistus, „Silo Krustu" un zitu beedribu draudses nemt dalibu, un mehs tizam, ka neweens bes pateesām swehtibam no schim sapulzem mahjās neatgreesisees.

Sapulzes notiks wairak reises deenā, preeksch tizigajeem, un pa wakareem leelas ewangelisazijas pamodinaschanas sapulzes, kur nems dalibu apm. 300—400 dseedataju leels koris, starp ziteem ari Wez-Leepajas Pahwila draudses jaukts un wihru kori, A. Gegera wadibā, ka ari, zerams, Jaun-Leepajas Zianas koris, J. Sihmana wadibā.

Kā runataji, zerams, nems dalibu eewehrojamais profesors Dr. Mehbi is Amerikas, mahzitajs Lohmans is Freienwaldes pee Berlines, mahz. J. Kargelis is Peterburgas, Jekabs Reimers un Peters Unru is Deenwid-Kreewijas, zeetumu misionars un ewangelists Adams Podinsch is Kegeles, Igaunijā un bes scheem wehl W. Fetlers, P. Lauberts, G. Pukukalns un W. Fetlera galwenais palihgs Peterburgā — J. Neprasch.

Dalibneekus luhdsam pehz eespehjas jau eerastees sestdeen, 10. now., Golgatas Namā, lai waretu winus nokahrtot, kur paliki. Golgatas Misiones draugi wiseem swehkeem zentisees gahdat weeseem par naktsmahju un lopigu galdu.

Eebrauzeji top luhgti nemt lihds pasi, Bihbeli,

„Muhsu Dseesmineeku," jeb Ewangelijuma Dseesmas, un kam ir — „Skanu Rotu."

Ja kahdeem buhs eespehjams preeksch weesu usnemschanas palihdsibas atwest lihds kahdas baribas weelas, ka sweestu, medu, gału, dahrsa auglus un saknes u. t. t., mehs buhsim pateizigi.

Par usturu un naktsmahjam weesi warès atlihdsinat labprahtigi un pehz eespehjas ar saweeni dahwinajumeem preeksch Golgatas Nama paradu deldeschanas.

Par saeimas laiku nedełâ top zerets isdarit ari rokdarbu un z. basaru ar islosejumu preeksch Golgatas Nama paradeem un misiones wajadsibam. — Tà katrs warès panemt sew lihds no Golgatas Nama kahdu peeminu.

Saeimas programa apmehram schahda:

Sestdeen, 10. now., plk. 8 wak. Tizigo luhgschanas sapulze, lai isluhgtu swehtibas us preekschstahwoschu nedełu.

Swehtdeen, 11. now. plk. 10 r. Runas no wairakeem brahłeem, plk. 7 wak. W. Fetlera saeimas eewada sprediķis.

No pirmdeenas lihds sestdeenai:

plk. 8 r.—9 — Kopigs brokasts.
„ 9.30—10.30 — Pirmais preekschnesums.
„ 10.30—11.30 — Otrais „
„ 11.45—12.45 — Treschais „
„ 1—3 — Pusdeena un klusee brihschi.
„ 3—4 Zeturtais preekschnesums.
„ 4.15—5.15 — Peektais preekschnesums
„ 5.20—6.10 — Sestais „
„ 6.20—7.— — Wakarinas.
„ 8 — Wispahriga ewangelisazijas sapulze.

Generals Buhts.

Weenas dailas dsihwes apskats.

Is „Daily News", Londonâ. Tulk. Melanija.

Generals Buhts buhs un paliks weens no wiseewehrojamakàm personam modernàs pasaules wehsturê. Wina darbibai ir ta neatkaribas un isolazijas ihpaschiba, kura ir leelo radidamo prahtu pasihschanas sihme. Ta neko neaisnehmàs no ziteem; ta bija weenaldsiga pret paraschàm, tradizijam un mahzischanas wihsem: wina atspihdeja pee debesim sawâ pascha orbitâ, kuru nekas newareja nogruhst no zeła. Winsch eesahka sawu brihnischkigo krustakaru starp bosikeem Londonas Ihstendâ, winsch winu pabeidsa sem wisas pasaules swehtibam; bet wisur un weenmehr winsch palika weenaldsigs pret zilweku werdiktu (spreedumu). Bija, itkà parastee kritikas un usweschanas stahwokli preeksch wina neka nenosihmeja. Winsch bija weens ar ideju, kura balti sakarseta dega, un aprija wisu, kas guleja winas zełâ.

Tomehr pirmais eespaids no schi wihra nebija kà no fanatika jeb mistika. Tas bija eespaids no ihsta praktiska darba zilweka. Melnàs, zaururboschàs azis, jo uskrihtoschakas zaur wina baltajeem mateem un garo balto bahrsdu, likàs pilnas ar pasaules gudribu, ar asumu, kursch zaurmekleja juhsu apslehptàs domas, apswehra wisus juhsu motiwus, atklahja wisus juhsu nodomus. Schis eespaids nebija nepareiss. Ja nebuhtu schi ideja bijusi, kura wina geniju darija sew par kalpu, pasaule buhtu skaitijuse Generali Buhtu starp komerzijas, industrijas, jeb finantschu leelajeem waldneekeem. Kautkurâ no schim sferam wina dahwana aprehkinat un isgudrot buhtu samantojusi bagatibu, pahrspehjoschu sihkstułu sapnus, sabeedribas glaimus, godu un wisu zitu, kas seko pasauligeem panahkumeem. Bet taî weetâ winsch palika lihds beigam nabags zilweks, wesdams asketa dsihwi, un weenaldsigs pret wisu, ko łaudis dod, lai paturetu sawu dsihwibu.

Pasaules Uguns.

Scho pirmo eespaidu drihs pahrspehja leesmojoschais uguns eeksch wina. Tas dega preeksch zilwezes — preeksch nabageem un pasuduscheem, bes zeribas un ismesteem. Tas bija uguns, kas neskatijas us tautibu, tizibu jeb krahsu. Pasaule bij wina draudse, un winsch aptwehra wisu zilwezi sawâ pestischanas planâ. Tas bija ari uguns, kas neskatijas us intelektu jeb teologisku isglihtibu. Ko tee bija darijuschi, ko tee dara wehl preeksch pagrimuscheem un pasuduscheem? Ja basnizu metodes bija par zeenigàm un par smalkàm, lai aissneegtu nelaimigus un nabadsinus, tad winas ir nosodamas. Buhts nogahja aiskapa walstî ar bungàm un basunem, ar plivinoscheem karogeem un „alleluja" sauzeeneem. Peeklahjigee lai bihstàs, un komfortu mihlejoschee lai dusmojas; bet kas Buhtam dałas ar peeklahjigeem un mihkstułeem? „Es stahwetu us galwas us Sw. Pahwila Katedrales torna krusta, ja tà darot, waretu west łaudis pee pestischanas," winsch sazija ar masleet apsmeekla.

Wina instinkts, eeintreset łaudis, pat ja wajadsigs zaur kleedsoschàm reklamam, lika winam attihstit sawu sistemu us militariska pamata. Pasaule smehjàs un sobojàs, bet laiks attaisnoja schis idejas pahrdroschibu. Wina waldoschais gars nezeeta ne robeschas, ne schkehrschłus. Winsch bija dsimis waldit, ne paklausit. Wina neparastàs metodes greestees pee teem, kas stahweja ahrpus basnizàm, tika nemtas łaunâ no personam, ar kuràm winsch sawâ agrakâ dsihwê kà sludinatajs bija saistits. Winam lika apturet sawadàs metodes. Winsch atklahti atteizàs, wina seewai applausojot winam no galerijas. Bes grascha kabatâ, weens, ar jaunas familijas nastu, kuru winam wajadseja usturet, winsch isgahja us leelzełeem eesahkt sawu krusta karu bes draugeem un bes palihgeem.

Pret sawu kritiku usbrukumeem winsch greesa kurlu ausi. Winsch turpinaja sawu zełu, itkà tos nedsirdetu. Jeb, ja winsch tos eewehroja, tad tikai tadehł, lai tos noslauzitu prom. Wina pascha godigums newareja tikt aisskahrts jeb aisdomâs turets; bet atteikschanàs atklaht Armijas finanzes publikai, padewa winu dauds kritikam. Winsch us tàm nekad neatbildeja, bet kad galigi schi

leeta tika zaurluhkota no ij uſtizibas wihreem ſaſtahwoſchas komiſijas, Armijas gods tapa pilnigi attaiſnots.

Garigs zelmlauſis.

Wina religija bija praktiſkas kalpoſchanas religija, nekad tikai mahziſchana ween. Ais wiſa bungu-trokſchna un baſunu ſauzeeneem, bija paſtahwigais mehrkis: zilwezes atjaunoſchana. Garigajam ſakuſtinajumam, kuru winſch radija, netika ļauts iſgaiſt; to pahrwehrta par ſpehku, ſabeedribas purwa ſuſinaſchanai. Ja kahds eeſtahjas darbā ſem Armijas noſihmes, tad nepeetika ſaukt „alleluja“ uſ eelas ſtuhra; tad wajadſeja ſtrahdat deenu un nakti ſtarp krituſcheem un beſpajumtneekeem par maſu makſu un ſem meiſtara, kas pats ſew nedewa atpuhtu un nekahwa duſet ari ziteem.

Wina leelakā teeſiba uſ peeminu ir, ka winſch atrada nabagus. Baſnizas ſludinaja bagateem un iſglihtoteem. Winſch nokahpa tumſchajos beſdibenos pee neſinatajeem un netikumneekeem. Winſch nokahpa ne kā rets apmekletajs no kahdas zitas paſaules, bet lai dſihwotu ar un preekſch wineem, un ko ari mehs nedomatu par wina metodem, naw noleedſams, ka neweens naw tuwaki nahzis pirmajam kriſtiguma idealam, kā winſch. Un ſchinī darbigā paſchuſupureſchanās dſihwē winſch atrada preeku, kahdu paſihſt maſ zilweku. Tas bija preeks, kurſch winā dega ar augoſchu gaiſmu, lihdſ beigam. Nekahda wilſchanās, nekahdi ſehru gadijeeni to newareja pamaſinat. Kad wina eewehrojamā ſeewa un palihgs mira, winſch teiza: „Man wairs naw „ſaime“ („home, Heim“), man ir tikai nams, kurā es noleeku daſchas mehbeles.“ Bet wina weentuliba nenoſpeeda winu. Ta tikai lika wina gara leeſmai degt ar ſkaidraku uguni. Schodeen mehs juhtam, ka weens leels ſpihdeklis ir iſdſiſis.

Peſtiſchanas Armijas dibinatajs, „generalis“ Buhtſs (Booth) **ir miris** 20. auguſtā 1912. g. pehz jaunā kalendara. Buhtſs ir dſimis 1829. gadā, tirgonu gimenē. Atgreeſees ſawā 14. dſihwesgadā zaur Metodiſteem. 1847. gadā jau Metodiſtu ſludinatajs. Gadus deſmit tas kalpo Metodiſteem kā ſludinatajs, tad iſzelas ſtarp Metodiſtu garidſneekeem un Buhtſu luhſums. Buhtſa miſioneſchanas weids, kas pamatojas gandrihſ weenigi uſ Buhtſa bedſigām runasdahwanam, un mihleſtiba, kas wiſur moſtas preekſch Buhtſa, dara ruhpes un galwaſſahpes Metodiſtu garigai preekſchneezibai. Ta praſa no Buhtſa, lai tas ſtrahdatu tā pat, kā ziti Metodiſtu garidſneeki. Buhtſs nepadodas — un tas ir ſahkums Peſtiſchanas Armijai. Buhtſs dodas uſ Londonu un eeſahk tur ſawu darbu ſabeedribas padibinēs. Un tagad? Weena no leelajām politiſkām awiſem rakſta par winu tā: „Generalis Buhtſs ir miris. Peſtiſchanas Armija ſtahw ſchehlodamās pee ſawa dibinataja lihka neſtuwem. 54 ſemēs ſtrahdā Peſtiſchanas Armija gandrihſ 25,000 tai algotu „ſaldatu“ (miſioneſſtrahdneeku) un oſizeeru. Neſkaitamas patwerſmes un darba mahjas nes tas wahrdu un winas laikrakſtu un dalamo lapinu eet 100 miljoneem katru gadu paſaulē. Un tas wiſs ir weena wihra miſu pļauja, kurſch to ſehklu kaiſija, kad paſcham nebij it neka.“ To rakſta awiſes, kas pirms ſinoja par Buhtſu tikai ſobotees. Tagad Buhtſa darbu atſihſt katrs daiſch zilweks, pat lihdſ waldneeku krehſleem, un pawada to garā — „uſ ſaldu duſu.“ — Buhtſa darba preekſchgalā tagad noſtahjees wina dehls Bramwels. — Ari Buhtſa dſihwes ſtahſts mahzā, ka neprahts ir, gribet lai leeli gari ſtrahdatu pehz maſu garu darba weida un rihkojumeem, jo tad teem buhtu jaſaſtingſt un jatin wineem uſtizetais „pods“ ſweedru autā.

Wiſas paſaules ſwehtdeenaſſkolu ſeptitā ſaeima, kā to iſſino preekſchneeziba, notiks no 8—15. julijam pehz jaunā kalendara 1913. gadā, Zrikē, Schweizijā. Kongreſā war peedalitees ſwehtdeenaſſkolas aiſſtahwi un darboni no wiſām ſemem

Keplera Beedribai tagad 8000 beedru. Winas laikrakſtam „Für Naturfreunde“ (Preekſch dabas draugeem) 16,000 abonentu. Schis beedribas beedri pa leelakai daļai augſti mahziti ļaudis, pat daudſi profeſori, un tomehr beedribas pamats ir ſchis: „Uſ paſauleſuſſkata lauka iſſkaidro Keplera Beedriba, ka dabasſiniba un tiziba uſ Deewu ir droſchi ween ſaweenojamas. Paſaules uſſkats, kas zelts tikai uſ dabasſinibas, neeewehrojot gara ſinibas un religiſki tikumiſkas wehrtibas, arween buhs weenpuſigs un nepeeteekoſchs.“ — Tas rahda, ka ari muhſu deenās ir kauſchu deeſgan, kam ne prahtā nenahk ſweeſt tizibu uſ Deewu pahr ſawas dſihwes kuga malu, kad tee aiſſneeguſchi dabasſinibas un wiſpahri ſinibas augſtumus. Un mums tas ari nenahk ne prahtā, kaut mehs tai ſinā daudſ augſtu neeſam tikuſchi.

Koreſpondenzes un adreſes.

W. Fetlera wehſtulneeks.

Hohenbergim, („Uhnbergim“) Tadaikos. „Pee winu augļeem jums tos buhs paſiht.“ Mat. 7: 16.

Daudſeem koreſpondenteem un lihdſſtrahdneekeem. Laipni luhdſu atwainot manu garo kluſeſchanu un Juhſu eeſuhtijumu tik ilgu neiſleetoſchanu. Tas ir weenigi notizis newaļas dehļ. Lihdſ ar manas mahjas Melanijas atgreeſchanos no ahrſemem un „Kr. W.“ redakzijā eeſtahjotees, zeru, ka daſchu ko warēs darbu paweikſchanas ſinā uſlabot.

P. Lauberta wehſtulneeks.

A. Roſe, Meſchmatſchos, Leel-Eſerē, zaur Murawjewu. Juhs ſchehlojatees, ka neſanemat apſtelleto „Kriſt. W.“ Eſam ſuhtijuſchi arween un pat uſ Juhſu neatlaidigo ſinojumu, ka nedabujat, apdroſchinatu ſuhtijumu. Bet ſuhtijums atnahza atpakaļ. Juhs nebuhſat uſdewuſchi pareiſu adreſi — leekas.

„Kriſtiga Wehſtneſcha“ lihdſſtrahdneekus, daſchus, atkal wiſā nopeetnibā luhdſam, 1) neſuhtit rokrakſteem lihdſ wehſtuli uſ rokrakſtu jeb manuſkriptu rehkina un 2) rokrakſtus nemarkot kā drukasleetas (печатное) ar 2 kap. marku par katrām 4 lotem, bet gan kā dariſchanu papirus (дѣловыя бумаги) ar 7 kap. marku par pirmām 12 lotem un tad par nahkoſchām 4 lotem 1 kap. un tahļakām katrām 4 lotim 2 kap., jeb par katrām 4 l. 2 kap., bet maſakā makſa 7 kap. — Noſuhtitajam gan neweens preti nerunā, kad tas eemet ſawu ſuhtijumu, nepareiſi markotu, bet ſanehmejs par to dabū pa leelakai daļai ſamakſat to, ko noſuhtitajs naw makſajis un tad wehl ſodu. — Labi mehs ſinam, ka muhſu draugi negrib, lai mehs zeeſtu par winu paſta grehkeem ſche ſodu un lai wineem paſcheem krahtos pee Deewa neſamakſata paſta dehļ ſaws rehkininſch; mehs ſinam, kā wini noſeedſas aiſ neſinaſchanas un ari pa daļai aiſ weeglprahtibas, bet kamdehļ as?, Zilwekam, kas grib ſwehtitees, ari tas jaatſtahj. — Un neweens wairs nebrihniſees, kapehz mehs teizam ſche ſcho otro paſtſpredikiti, ja tas atzereſees, ka muhſu aiſrahdijums „Kriſt. W.“ 1908. g. 5. n un muhſu pirmais paſta ſprediķis „Kriſt. W.“ 1910. g. 3 n. naw muhs atſwabinajuſchi no jo beeſchi ſoda naudam zitu dehļ.

F. J. M. — Braſ. — Kā tad draugi warat mums ſuhtit naudu teeſchi uſ muhſu wahrdu, jo mehs tikpat labi mahkam pahrdot ahrſemu tſchekus Latwijas bankā, kā ziti. Juhſu tſcheku pahrdewam Jelgawā par 13 rubļeem 40 kap. un nomakſatam par „Wentsp. Apſ.“ un „Awotu“, kā wehlejatees. — Sirſnig ſweiki!

Sludinajumi.

Pasinojums.

Schinîs deenâs isbrauzu uf 4—6 nedeļam uf Angliju noturet preekschlasijumus Londonâ un zitâs pilsehtâs. Zeru atgreestees atpakaļ uf swehtischanas sapulzem. Sapulzes Golgatas Namâ taps turpinatas, kâ parasts, un pa manu prombuhschanas laiku manu weetu ispildis pee sludinaschanas pasihstamais ewangelists **Adams Podinsch** if Kegeles un ziti sludinataji, par kuru darbu sirsnigi usaizinu wisus Golgatas Misiones draugus aisluhgt Deewu. Un manus redakzijas darbus usņemsees mana mahsa Melanija Fetler un skol. K. Sprizeneeks.

Steidsoschas personigas un darischanu wehstules man war suhtit lihds 1. nowembrim uf Kinas Eekschsemes Misiones adresi, Londonâ. — Pareisa adrese schahda:

Pastor W. Fetler,
China Inland Mission
Newington Green,
England London, N.
Англія.

Luhdsu wisus dahrgos misiones draugus aisluhgt to Kungu par manu zeļojumu turp un atpakaļ atgreeschanos.

Ar sirsnigàm sweikam Juhsu lihdsstrahdneeks preeksch
Latwijas pamoschanàs **W. Fetlers.**

Swariga sina kristigu grahmatu draugeem.

Buhdams wairakus gadus grahmatu apgahdatajs, esmu nowehrojis, ka grahmatu tirgotawâs pa leelakai daļai nedabû pirkt kristigas grahmatas, weenkahrschi tapehz ka tàs tur naw. Un kapehz tàs tur naw? Tapehz ka tàs w i s p a h r i maf pirk. Bet zaur to gruhti peekļuht pee kristiga rakstura grahmatam a r i t e e m ļ a u d i m, kas l a b p r a h t lasa kristigus rakstus, waj ari gribetu tos dot lasit ziteem, jo israkstot grahmatas teeschi no grahmatu apgahdataja, tàs ismaksà gandrihs waj otrtik, zik tàs maksatu, ja tàs dabutu pirkt grahmatu pahrdotawâs. To pahrdomajot, esmu gahdajis par to, ka mana apgahdeena grahmatas katrs war eegahdatees tikpat weegli, kà kad tàs pirktu grahmatu weikalos: **Grahmatu apstelletajeem neeskaitu grahmatu aissuhtischanas maksu un grahmatu apstelletajs drihkst, grahmatas apstellejot, norehķinat no apstelleto grahmatu kopwehrtibas to sumu, kas tam pastâ jaaismaksà par naudas suhtischanu, ja tas eewehro schos tschetrus nosazijumus:** 1) Grahmatas jaapstellè teeschi pee manis, ne zaur grahmattirgotawam; 2) lihds rublim naudas wehrtiba jaeesuhta pastmarkâs, weenkahrschà wehstulê; 3) rubli, waj wairak suhtot, nauda jasuhta **ar naudas pahrweschanas blanku jeb perewodu; 4) masak par 22 kap. nedrihkst eesuhtit.**

Uf grahmatu tirgotajeem, swehtdeenasskolam un teem, kas wispahri nonem d a u d s u m â, nesihmejàs schee nosazijumi, tapehz ka minetee dabû atrehķinu no pahrdoschanas zenas, kursch bagati sedf apstelleschanas isdewumus. D a u d s u m à apstellejot, der eepreeksch sarakstitees. Ar kristigu zeenischanu **P. Lauberts.**

Skolotajs waj skolotaja,

tizigs, t. i. tahds, kas mantojis grehku peedoschanu un atdsimis zaur Swehtu Garu, (Jahn. ewang. 3, 3.) wajadsigs no oktobra sch. g. priwatskolâ **Welanê** чр. Альтъ Шванебургъ.

Peeteikschanas Rigâ, Golgatas Namâ, Hospitala eelâ 24, pee W. Fetlera.

Wispahrigas Deewa wahrdu un ewangelisazijas sapulzes

« « « Golgatas namâ » » »

Hospitala eelâ № 24, Rigâ; noteek:

Swehtdeenâs, plkst. 10 rihtâ un 7 wakarâ,
plkst. 4 pz. p. behrneem.
Otrdeenâs un zeturtdeenâs, plkst. 8 wakarâ.

— **Ee-eja b r i h w a.** —

Mahzitajs: W. Fetlers.

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedribas

(Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 44. Telefons 62.)

Bilanze 31. julijâ 1912. gadâ.

Beedribas droschiba: Sabeedribas kasê atrodoschees droschibas kapitali **808,008** rbl. **69** kap. un **2127** beedru garantija.

A k t i w â:			
Skaidra nauda un wehrtspapiri:			
kasê nauda		35,621 13	
uf tekoscha rehķina		335,604 99	
wehrtspapiri		34,709 35	
beedru daļas zitâs kred. eestahdês		9,025 —	414,960 47
A i s d e w u m i:			
Uf obligazijam		3,655,445 —	
„ galwoschânu		461,509 —	
„ wehrtspapireem		44,542 —	
„ eeķihlajumeem		72,469 —	
„ beedru daļam		507,805 —	4,741,770 —
Pret raschu			— —
Tahlaknoguldijumi			649,859 54
Kantora konts			17,150 75
Inwentars			5,926 38
Daschadi			57,891 —
Noguldijumu rentes			1,671 78
			5,889,229 92
P a s i w â:			
Sabeedribas kasê atrodoschees droschibas kapitali:			
Beedru daļas		741,450 —	
Reserwes kapitals		32,953 35	
Daschadi ziti kapitali:			
neisdalita peļna	10,448 68		
aisdewumu reserwes	8,871 26		
inwentara d. k.	4,067 09		
nama buhwes k.	10,218 31	33,605 34	808,008 69
Diwidende			7,484 50
Aisdewumu rentes			154,276 83
Noguldijumu rentes			— —
Noguldijumi:			
Ar usfazischanu		4,635,910 42	
Bef usfazischanas		227,165 61	
Uf auglu augleem		56,383 87	4,919,459 90
Schiro à depôt aisņehmums			— —
			5,889,229 92

Sabeedriba maksà par noguldijumeem **3—6** proz. gadâ, skaitot no noguldischanas deenas, par schiro noguldijumeem **3** proz. un ņem par aisņehmumeem **6—8** proz. gadâ.

Kantoris atwehrts darbdeenâs no pulksten 10—2 deenâ.

Peeprasijumus pehz aisņehmumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtdeenâs.

Noguldijumus peeņem un ismaksà katru darbadeenu.

Noguldijumus war ari pa pastu peesuhtit un tapat sabeedriba uf wehleschanos tos atmaksà un prozentes issuhta.

Pasta adrese:
Митава, Ссудо Сберегательное Товарищество Митавскаго Сельско Хозяйственнаго Общества.

Walde: mahju ihpaschneeks agronoms **J. Bisseneeks**, agronoms **J. Brasda** un **D. Kahnbergs.**

Adwokats J. Buchholzs,

runajams Rigâ, Leelajâ Newas eelâ Nr. 28.

Redaktori: { P. Lauberts. W. Fetlers. Isdewejs: P. Lauberts.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8 (pee Jahna basnizas).